

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZŠ KRAVAŘE

pro základní vzdělávání

zpracovaný podle RVP ZV

Základní škola Kravaře,

okres Česká Lípa,

příspěvková organizace

Školní 115, 471 03 Kravaře

Obsah

1	Charakteristika školy	7
1.1	Úplnost a velikost školy	7
1.2	Umístění školy	7
1.3	Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky	7
1.4	Charakteristika žáků a pedagogického sboru	8
1.5	Spolupráce se zákonnými zástupci žáka a jinými subjekty	8
1.6	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	9
2	Charakteristika ŠVP	10
2.1	Zaměření školy	10
2.2	Výchovné a vzdělávací strategie	10
2.3	Klíčové kompetence:	11
2.3.1	Kompetence k učení	11
2.3.2	Kompetence k řešení problému	11
2.3.3	Kompetence komunikativní	11
2.3.4	Kompetence sociální a personální	12
2.3.5	Kompetence občanské	12
2.3.6	Kompetence pracovní	12
2.4	Vzdělávací oblasti	13
2.5	Průřezová témata	14
2.6	Začlenění průřezových témat	15
2.6.1	Osobnostní a sociální výchova - OSV	15
2.6.2	Výchova demokratického občana – VDO	17

2.6.3	Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech – VMEGS	18
2.6.4	Multikulturní výchova – MKV	18
2.6.5	Environmentální výchova – EV	19
2.6.6	Mediální výchova – MV	20
2.7	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	21
2.8	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	22
2.9	Učební plán	23
3	Hodnocení žáků	26
3.1	Obecné zásady hodnocení	26
3.1.1	Kritéria pro hodnocení	26
3.1.2	Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků	26
3.1.3	Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací	27
3.1.4	Sebehodnocení	27
3.1.5	Ověřování klíčových kompetencí	28
3.1.6	Chování	28
3.2	Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	28
4	Školní vzdělávací program školní družiny	Chyba!
	Záložka není definována.	
4.1	Charakteristika školní družiny	Chyba!
	Záložka není definována.	
4.2	Cíle vzdělávacího programu	Chyba!
	Záložka není definována.	
4.2.1	Konkrétní cíle vzdělávání	Chyba!
	Záložka není definována.	

4.2.2	Cílem všech činností je posilovat tyto kompetence: Záložka není definována.	Chyba!
4.3	Formy vzdělávání Záložka není definována.	Chyba!
4.4	Průřezová témata školní družiny Záložka není definována.	Chyba!
4.4.1	Osobnostní rozvoj Záložka není definována.	Chyba!
4.4.2	Výchova demokratického občana Záložka není definována.	Chyba!
4.4.3	Ekologická výchova Záložka není definována.	Chyba!
4.4.4	Mediální výchova Záložka není definována.	Chyba!
4.5	Délka a časový plán vzdělávání Záložka není definována.	Chyba!
1.5.1	Materiální podmínky Záložka není definována.	Chyba!
1.5.2	Personální podmínky Záložka není definována.	Chyba!
1.5.3	Bezpečnost a ochrana zdraví Záložka není definována.	Chyba!
1.5.4	Práva žáků a zákonných zástupců Záložka není definována.	Chyba!
1.5.5	Povinnosti žáků a zákonných zástupců Záložka není definována.	Chyba!
5	Učební osnovy	30

5.1 Úvod – obecná koncepce a konstrukce učebních osnov	30
5.2 Jazyk a jazyková komunikace	31
5.2.1 Charakteristika vzdělávací oblasti:	31
5.2.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti	33
5.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie	34
5.3 Matematika a její aplikace	76
5.3.1 Charakteristika vzdělávací oblasti	76
5.3.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti	76
5.4 Informační a komunikační technologie	92
5.4.1 Charakteristika vzdělávací oblasti	92
5.4.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti	92
5.4.3 Charakteristika vzdělávacího předmětu	93
5.4.4 Výchovné a vzdělávací strategie	94
5.5 Člověk a jeho svět	105
5.5.1 Charakteristika vzdělávací oblasti	105
5.5.2 Výchovné a vzdělávací strategie	107
5.6 Člověk a společnost	125
5.6.1 Charakteristika vzdělávací oblasti	125
5.6.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti	126
5.6.3 Výchovné a vzdělávací strategie	127
5.7 Člověk a příroda	138
5.7.1 Charakteristika vzdělávací oblasti	138
5.7.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti	138
5.7.3 Výchovné a vzdělávací strategie	140

5.8 Umění a kultura	158
5.8.1 Charakteristika vzdělávací oblasti	158
5.8.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti	159
5.8.3 Výchovné a vzdělávací strategie	160
5.9 Člověk a zdraví	171
5.9.1 Charakteristika vzdělávací oblasti	171
5.9.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti	172
5.9.3 Výchovné a vzdělávací strategie	173
5.10 Člověk a svět práce	185
5.10.1 Charakteristika vzdělávací oblasti	185
5.10.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti	185
5.10.3 Výchovné a vzdělávací strategie	186
6 Závěr	198

Identifikační údaje

Název školy:	Základní škola Kravaře, okres Česká Lípa, příspěvková organizace
Adresa školy:	Školní 115, 473 01 Kravaře
IČO:	710 11 111
IZO:	102 005 711
Vzdělávací program:	Školní vzdělávací program ZŠ Kravaře
REDIZO:	600074790
Ředitel školy:	Mgr. Zdeněk Šmída
Telefon:	487 868 225

Internetová stránka: www.skolakravare.cz

E-mail: info@skolakravare.cz

Zřizovatel: Obec Kravaře

Adresa zřizovatele: Náměstí 166, 473 01 Kravaře

Telefon zřizovatele: 487 868 286

Koordinátor ŠVP: Mgr. Miluše Novotná

Vydán dne: 1. 9. 2007

Číslo jednací: ZŠKr 211/2013

Zahájení výuky podle ŠVP: 3. 9. 2007

Poslední aktualizace: 1. 9. 2013

Podpis ředitele školy a razítko školy:

1 Charakteristika školy

1.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Kravaře je pavilónová škola, otevřena byla v roce 1982 a je úplnou základní školou s 9 ročníky, která poskytuje základní vzdělávání cca 130 dětem od šesti do patnácti let věku (v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) i starším. Součástí školy je školní družina se dvěma odděleními a školní jídelna, která je zároveň vývařovnou pro Mateřskou školu Kravaře.

1.2 Umístění školy

Škola je umístěna v klidné zóně obce, poblíž jejího centra. Je školou spádovou. Zajišťuje vzdělávání nejen dětem naší obce, ale dojíždí do ní i žáci z okolních obcí.

1.3 Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Nově postavená škola, která nahradila původní školu sídlící v několika budovách obce, je školou pavilónového typu. Výuka probíhá v devíti kmenových učebnách a v šesti učebnách odborných (počítačová, interaktivní, hudební, jazyková, cvičná kuchyňka, školní knihovna). Oddělení školní družiny využívá oddělených prostor mimo pavilón s učebnami.

Součástí školy je tělocvična a velký pozemek s třemi hřišti (kopaná, košíková, odbíjená) a atletickou drahou. Na školním pozemku byly v roce 2005 postaveny U-rampy pro volný čas dětí. Celý pozemek je neomezeně přístupný veřejnosti.

V loňském roce se stal zřizovatel školy úspěšným žadatelem grantového řízení na rekonstrukci kotelny a celkové zateplení budov školy. Tato velká investiční akce je naplánovaná na konec školního roku 2013/2014 a zejména na hlavní prázdniny.

Vybaveností lze naši školu počítat mezi dobře vybavené školy. Za zmínku stojí počítačová učebna s 18 žákovskými počítači a VDSL připojením k vysokorychlostnímu internetu a interaktivní učebna se SMART tabulí, která slouží převážně pro výuku anglického jazyka, tři třídy na 1. stupni mají nainstalovanou SMART tabuli, v učebně zeměpisu je další interaktivní tabule. Každý pedagogický pracovník má zapůjčený školní notebook pro výukové a vzdělávací potřeby v rámci příprav na hodinu nebo pro účely DVPP. Velmi kvalitně je vybavena cvičná kuchyňka pro žáky. Žákům jsou k dispozici čtyři elektrické sporáky (z toho jeden se sklokeramickou deskou) a další moderní kuchyňské přístroje, které odpovídají vybavení domácích kuchyní současnosti.

Vnitřní prostory školy jsou barevné s dětskými motivy. Postupně vybavujeme všechny kmenové třídy novým nábytkem, který splňuje předepsané hygienické normy.

1.4 Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je věnovaná zvýšená individuální péče, dále je jim umožněno pracovat podle individuálně upravených učebních plánů. Na škole dobře funguje spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, např. s PPP Česká Lípa a SPC Liberec. Podle potřeby a dohody se zákonnými zástupci dítěte probíhá na naší škole logopedická náprava řeči žáků I. stupně ZŠ formou doučování nebo zájmového útvaru.

Pedagogický sbor tvoří 5 učitelek I. stupně ZŠ, 7 učitelů a učitelek II. stupně ZŠ a dvě vychovatelky školní družiny. Ve sboru několik pedagogických pracovníků nemá požadovanou kvalifikaci. Všem bylo doporučeno zahájit dálkové studium na vysoké škole. Někteří učitelé již zahájili vysokoškolské dálkové studium na PF. V budoucnu bude mít škola výrazně vyšší kvalifikovanou výuku. Kurzy hrazené z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou dle nabídky vzdělávacích institucí a MŠMT využívány. Vzdělávací akce jsou finančně částečně hrazeny i z prostředků obce. Spolupráce s obcí je v této oblasti vynikající.

1.5 Spolupráce se zákonnými zástupci žáka a jinými subjekty

Školská rada, složená ze zástupců zřizovatele školy, rodičů i pedagogických pracovníků, byla zřízena k 1. lednu 2006 v souladu se zákonem č. 564/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

S rodiči žáků se scházíme na pravidelných třídních schůzkách 3x ročně, jinak podle potřeby rodičů, žáků a školy a nejméně 2x při individuálních konzultačních schůzkách. Rodiče se na životě školy podílí prostřednictvím Sdružení rodičů a přátel dětí školy (SRPDŠ). Z příspěvků hradíme bezplatnou činnost kroužků, redakce školního časopisu KRAVINKY, na odměny soutěžícím, přispíváme na výlety kolektivů tříd.

Vedení školy spolu s výchovnou poradkyní úzce spolupracuje s **Pedagogicko-psychologickou poradnou v České Lípě** a **Úřadem práce** tamtéž. Při závažném přestupku proti školnímu řádu i s **Policií ČR**. Se **zřizovatelem** je vedení školy v pravidelném kontaktu.

Veřejnost je o činnosti školy informována prostřednictvím školního časopisu „Kravařské novinky - KRAVINKY“ a školních webových stránek – www.skolakravare.cz.

Ředitel školy ve spolupráci s koordinátory jednotlivých výchovných a vzdělávacích sekcí pravidelně hledá další zdroje financování, většinou formou **školských grantů**. Úspěšné jsou například různé tematické **projekty** vypisované Libereckým krajem, konkrétně například Prevence patologických jevů. Dalším subjektem, se kterým škola úspěšně spolupracuje je místní akční skupina LAG Podralsko.

Se školou spolupracují a sponzorskými dary pomáhají některé **podnikatelské subjekty**, například firma CS-kámen, pan Pažout, firma pana Hábel a fotbalový klub Kravaře. Za výbornou spolupráci děkujeme obci Blíževedly a Mateřské školce Kravaře.

1.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Během každého školního roku realizujeme několik projektů rozličně tematicky zaměřených. Obsah projektu vychází z kulturních a historických tradic, momentální nabídky vzdělávacích institucí a aktuálních výchovně vzdělávacích potřeb naší školy. Projekty realizované naší školou rozlišujeme na pravidelné a nepravidelné, jejichž realizace podléhá konkrétním podmínkám. Nabídka témat projektů vždy směřuje k rozvíjení klíčových kompetencí a plnění obsahů průřezových témat. Vzhledem k tomu, že jsme venkovská škola, zaměřujeme naši projektovou činnost na environmentální oblast, na osobnostní a sociální rozvoj, lidské vztahy a občanskou společnost, ale také nezapomínáme na práci v realizačním týmu, např. při tvorbě školního časopisu.

Příklady pravidelných projektů:

- Příběhy bezpráví – celorepublikový projekt
- Školní časopis „Kravařské novinky“
- Projekt KROKUS irské organizace HETI – uctění památky obětí holocaustu – mezinárodní projekt
- Masopust – ve spolupráci s Okresním muzeem v České Lípě
- Vánoce a Velikonoce v kostele – spolupráce s MŠ Kravaře, MŠ Blíževedly, ZUŠ Žandov
- Odemykání a Zamykání Ronova – školní projekt
- Země je náš domov, Z místa, kde žijeme – školní projekty
- Den Země – regionální projekt
- Sportovní turnaj k výročí 17. listopadu a Velikonoční turnaj- turnaj mezi školami CL okresu
- O Máchův pohár – fotbalový turnaj mezi obcemi Máchova kraje
- Večerní škola – školní projekt

Příklady nepravidelných projektů:

- Specifická primární prevence rizikového chování – krajský projekt
- Vědomostní, výtvarné a sportovní soutěže pořádané různými institucemi
- Zapomenutá velikonoční vajíčka – Zapomniane pisanki – Die vergessenen Ostereier – Zapomnjene jutrowne jejka - výtvarný mezinárodní projekt
- Lidice - literární a výtvarný projekt
- Požární ochrana očima dětí – literární a výtvarný projekt
- Mongolský den – školní projekt
- Den světové výživy – školní projekt

2 Charakteristika ŠVP

2.1 Zaměření školy

Škola je zaměřena na environmentální výchovu žáků, vztah k přírodě, především pak k okolí obce. Žáci jsou vychováni k rozvíjení a utváření klíčových kompetencí, k úctě k tradicím obce, Českolipska i celého kraje. Dále je kladen důraz na vytváření příznivého klimatu na škole mezi žáky i pedagogy a výchova k toleranci a vzájemnému respektování. Zaměření školy chceme rozšířit o rozvíjení pohybových aktivit zvyšováním tělesné zdatnosti, duševní a sociální pohody. Chceme postupně propojovat činnosti a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji. Nedílnou součástí je ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech, aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Základní vzdělávání je spojeno s povinností školní docházky, která se řídí §36 až §43 zákona č. 561/2004 Sb.

Organizaci základního vzdělávání upravuje §46 a §47 zákona č.561/2004 Sb.

V průběhu základního vzdělávání žáci postupně získávají takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností aktivně se podílet na životě společnosti.

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni.

Klíčové kompetence mají našim žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání a zároveň vytvořit kvalitní vědomostní a dovednostní základ pro jejich další rozvoj.

Cíle a strategie základního vzdělávání jsou nedílnou součástí klíčových kompetencí.

2.3 Klíčové kompetence:

2.3.1 Kompetence k učení

- **umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.**
 - Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
 - Na začátku vyučovací jednotky vždy společně s žáky stanovíme cíl, na konci vyučovací jednotky společně zhodnotíme jeho dosažení.
 - Žáky vedeme k sebekontrolě a sebehodnocení.
 - Zařazujeme do výuky problémové vyučování.
 - Zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků.
 - Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
 - Zadáváme žákům zajímavé, motivační domácí úkoly.

2.3.2 Kompetence k řešení problému

- **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.**
 - Umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi.
 - Vytváříme v co největší míře praktické úlohy odrážející realitu života.
 - Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat.
 - Nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů.
 - K řešení problémů využíváme projekty a miniprojekty.
 - Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží.
 - Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

2.3.3 Kompetence komunikativní

- **vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.**
 - Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
 - Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
 - Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.

- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.
- Využíváme metody obsahující prvky prezentace výsledků.
- Využíváme školní časopis - ve výuce i jako prostředek komunikace mezi žáky a veřejností;
- Vyžadujeme od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů
- Uplatňujeme ve výuce brainstorming, brainpooling, simulace, hraní rolí.
- Zařazujeme činnosti umožňující komunikaci s různými věkovými skupinami žáků i s dospělou populací (spolupráce a společné akce starších a mladších žáků, akce pro rodiče a veřejnost).

2.3.4 Kompetence sociální a personální

- **rozvít u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.**
 - Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
 - Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině.
 - Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.
 - Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
 - Ve škole funguje žákovská samospráva (pracovní schůzky s ředitelem).
 - Do výuky pravidelně zařazujeme projekty, projektové dny, kooperativní vyučování.
 - Výuku orientujeme na konkrétní příklady z každodenního života (simulace, hraní rolí) - využíváno je prožitkové vyučování.

2.3.5 Kompetence občanské

- **připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.**
 - Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
 - V naší škole jsou respektovány individuální rozdíly, které mezi žáky existují.
 - Žáky vedeme k třídění odpadů.
 - Při akcích mimo školu vyžadujeme, aby se žáci chovali jako zodpovědné osoby.
 - Škola pořádá akce připomínající lidové tradice, sportovní soutěže a další akce pro obec - vystoupení pro veřejnost, účast žáků na akcích obce.
 - Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.

2.3.6 Kompetence pracovní

- **pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.**
 - Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce.
 - Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.
 - Výuku doplňujeme o praktické exkurze.

- Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi - cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- Zapojujeme žáky do přípravy školních projektů.
- Vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení.
- Získané poznatky žáků jsou využívány při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem.

2.4 Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé oblasti jsou tvořeny jedním oborem nebo více obory obsahově blízkými:

- Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk - AJ, Druhý cizí jazyk – NJ), od 1. třídy lze se souhlasem zákonných zástupců žáků zvolit výukové písmo COMENIUS SCRIPT.
- Matematika a její aplikace.
- Člověk a jeho svět.
- Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství).
- Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis).
- Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova).
- Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova).
- Člověk a svět práce.

Jednotlivé oblasti jsou vymezeny Charakteristikou vzdělávací oblasti, která vymezuje obsah jednotlivých vzdělávacích oborů. Dále je uvedena návaznost mezi vzdělávacím obsahem 1. stupně a 2. stupně základního vzdělávání.

Vzdělávací obsah jednotlivých oborů jsme rozčlenili do **vyučovacích předmětů**, jejichž obsah je rozpracován v učebních osnovách, které zaručují rozvoj klíčových kompetencí.

2.5 Průřezová témata

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování a tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Všechna průřezová témata jsou v našem ŠVP zařazena tak, abychom splnili povinnost zastoupení všech témat do vzdělávání na 1. a na 2. stupni. Průřezová témata proto využíváme k propojení vzdělávacích oborů, ke komplexnosti vzdělávání žáků, k pozitivnímu utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, k utváření integrovaného pohledu na danou problematiku, k uplatňování širšího spektra dovedností. Průřezová témata také využíváme v podobě projektů, seminářů, kurzů (vždy uvedeno ve výroční zprávě školy). Do ŠVP budou standardně zařazené činnosti ovlivňující zdraví a pohybový režim žáků podle podmínek školy a zájmu žáků např. lyžařský kurz, vodácký kurz, Máchův pohár, ozdravné pobyty, atd.

V našem ŠVP máme vymezena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

2.6 Začlenění průřezových témat

Všechny tematické okruhy průřezových témat jsou realizovány integrací do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů.

2.6.1 Osobnostní a sociální výchova - OSV

Tematické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností a poznávání OSV1	ČJ, AJ, M, PRV, TV, VV, HV, ČaSP	ČJ, M, PRV, HV, VV, ČaSP	ČJ, AJ, M, HV, VV, ČaSP	ČJ, M, ČaSP, HV,	ČJ, M, HV, ČaSP, AJ	ČJ, M, Z, PŘ, AJ, D, F, HV, ČaSP, INF, TV	ČJ, M, Z, PŘ, AJ, D, F, HV, ČaSP, INF, TV	ČJ, F, D, M, Z, NJ, HV, INF, TV	F, HV, Z, M, ČaSP, TV, NJ, ČJ, D
Sebepoznání a sebepojetí OSV2	ČJ, M, PRV, VV, TV	ČJ, PRV, VV, TV, ČaSP	AJ, PRV, VV, TV, ČaSP	VL, ČaSP, TV, VV	VL, VV, ČaSP, TV	ČJ, TV, VV	ČJ, PŘ, VkJ, VV, TV	ČJ, PŘ, NJ, TV	CH, ČaSP, VV, ČJ
Seberegulace a sebeorganizace OSV3	TV	ČJ, ČaSP	ČJ, M	ČJ, M	ČJ, M, AJ, TV	VkJ, TV, VkJ	M, AJ, TV, ČaSP	M, TV	CH, M, ČaSP, TV, VkJ, VkJ
Psychohygiena OSV4	ČJ, PRV, VV, TV, HV	VV, TV, HV, ČaSP	PRV, VV, TV, HV	HV, TV	HV, TV	M, F, TV	M, VkJ, AJ, TV	M, PŘ, TV	M, ČaSP, TV, VkJ
Kreativita OSV5	VV, TV, ČaSP	M, VV, ČaSP	ČJ, M, VV, ČaSP	ČJ, M, ČaSP, VV, AJ	ČJ, M, VV, ČaSP	ČJ, M, D, AJ, HV, ČaSP, VV	ČJ, M, D, VV, HV, ČaSP	ČJ, AJ, D, M, HV	HV, M, VkJ, VV, D, ČJ
Poznávání lidí OSV6	ČJ, M, PRV, TV, ČaSP	ČJ, PRV	ČJ, AJ, PRV, ČaSP	ČJ, VL, ČaSP	ČJ, VL, ČaSP, AJ	ČJ, M, VkJ, VkJ	ČJ	ČJ, NJ, TV	ČaSP, TV, NJ, ČJ

Mezilidské vztahy OSV7	ČJ, AJ, M, PRV, TV	ČJ, PRV	AJ, PRV	VL	VL, AJ	ČJ, M, VkJ, VkJ, INF	ČJ, M, VkJ, INF	NJ, PŘ,VkJ, M, INF	M, AJ, ČaSP, VkJ, NJ, VkJ, D
Komunikace OSV8	ČJ, AJ, M, PRV, VV, TV, HV	ČJ, M, PRV, VV, HV, TV	AJ, PRV, VV, TV, HV	VL, HV, TV, AJ	VL, HV, ČJ, AJ	ČJ, AJ, D, VkJ, HV, VV	ČJ, AJ, VkJ, VV, HV	ČJ, AJ, NJ, HV	AJ, VV, NJ, ČJ
Kooperace a kompetence OSV9	AJ, TV		PRV	VL, VV	VL, VV, AJ	ČJ	ČJ	ČJ, AJ, NJ, VkJ	AJ, NJ, ČJ
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV10		TV	ČJ, TV	TV, AJ	ČJ, M	M, F, VkJ, INF, TV	INF, TV	NJ, PŘ, INF, TV	F, ČaSP, TV, VkJ, NJ
Hodnoty, postoje, praktická etika OSV11			AJ	ČJ	ČJ	ČJ, M, HV	ČJ, HV	ČJ	ČaSP, ČJ

2.6.2 Výchova demokratického občana – VDO

Tematické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola VDO1		PRV	PRV	ČJ	VL	TV, Vko	TV	TV	TV, Vko
Občan, občanská společnost a stát VDO2		PRV	PRV	ČJ, VL	VL	Vko	Vko	Vko	
Formy participace občanů v politickém životě VDO3				VL	VL	Vko	Vko	Z	Z
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO4				VL	VL	D, Vko	D, AJ, Vko	D, Z	Z, D, Vko

2.6.3 Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech – VMEGS

Tematické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá VMEGS1	AJ		AJ	AJ	VL, ČJ, M, AJ	D, ČJ, VkZ	AJ, ČJ	ČJ, Z, AJ	AJ
Objevujeme Evropu a svět VMEGS2					VL	AJ, Vko	AJ	AJ, Z, Vko	Vko
Jsme Evropané VMEGS3			AJ		VL, ČJ	D, ČJ, VV	D, ČJ, NJ, Vko, VV	ČJ, D, Z, Vko	Z, ČaSP, Vko, D, ČJ

2.6.4 Multikulturní výchova – MKV

Tematické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference MkV1			AJ, HV	HV	HV	ČJ, VV	ČJ, VV, Vko	Vko, Z	VV, D
Lidské vztahy MkV2	VV	VV	VV, PRV	AJ, ČJ, VL	ČJ, VL, AJ, VV	VV, INF	Z, Vko, VV	NJ, Vko	NJ, VV, AJ, Z, HV, D
Etnický původ MkV3				VL	VL	Vko, VkZ, Z	Vko, Z	ČJ, Vko, PŘ, HV	Z, D

Multikulturalita MkV4				AJ, VL, ČJ		VkZ	AJ, NJ, Z		HV, D
Princip sociálního smíru a solidarity MkV5								VkO, Z	D

2.6.5 Environmentální výchova – EV

Tematické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy EV1	PRV	PRV	PRV	PŘ, VL	PŘ	Z	Z, PŘ	Z, PŘ	PŘ, CH, Z, VkO
Základní podmínky života EV2	PRV, VV, ČaSP	PRV, VV	PRV, VV, ČaSP	PŘ, VL	PŘ, ČaSP	Z, PŘ	Z, PŘ	Z, F, CH	PŘ, Z
Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV3			PRV	PŘ	PŘ	PŘ	Z, F, PŘ	NJ, Z, PŘ, F, CH	F, CH, Z, NJ
Vztah člověka k prostředí EV4	PRV, VV	VV, TV	PRV, VV, TV	PŘ	PŘ, VV	Z, PŘ, INF	Z, PŘ, F, NJ, VkO	Z, F, CH, NJ	PŘ, CH, Z, NJ

2.6.6 Mediální výchova – MV

Tematické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV1					ČJ	VV	AJ, VV		VV, ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV2					ČJ		AJ	NJ	NJ, ČJ
Stavba mediálních sdělení MV3					ČJ				VkO
Vnímání autora mediálních sdělení MV4						INF	INF	ČJ, INF	ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti MV5					ČJ		NJ		
Tvorba mediálního sdělení MV6	VV	VV	VV		ČJ	VV, INF, ČJ	VV, INF, ČJ	INF, ČJ	VV, ČJ
Práce v realizačním týmu MV7					AJ, ČJ	M		M	M

2.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami považujeme žáky se zdravotním postižením, žáky se zdravotním znevýhodněním, žáky se sociálním znevýhodněním.

Se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pracujeme podle §16 zákona č. 561/2004 Sb., §1 vyhlášky MŠMT č. 73 / 2005 Sb.

U žáků s podezřením na vývojové poruchy učení nebo chování doporučuje třídní učitel po poradě s výchovnou poradkyní rodičům vyšetření jejich dětí v pedagogicko-psychologické poradně.

Integrovaným žákům zpracovávají učitelé v doporučených předmětech individuální plány, se kterými jsou seznamováni zákonní zástupci žáka.

Seznamy a diagnózy žáků jsou průběžně aktualizovány výchovnou poradkyní a učitelé jsou povinni se s nimi seznámit. Podle svých možností potom respektují doporučení odborníka z poradenského zařízení.

Na naší škole nepůsobí psycholog ani asistent pedagoga. Jednotlivé případy konzultujeme s PPP, popřípadě si zveme odborníka do školy.

Děti s diagnostikovanými poruchami zohledňujeme metodami práce a metodami hodnocení, nikoliv nárokem na lepší klasifikaci, bez zapojení jejich volného úsilí. Všem rodičům nabízíme možnost slovního hodnocení.

Žákům, kteří nedosahují očekávaných výsledků v základních předmětech, nabízíme účast v Klubu volného času, který pracuje převážně ve školní knihovně. Žáci se scházejí např. při tvorbě školního časopisu KRAVAŘSKÉ NOVINKY, při přípravách školních projektů, Večerní školy, soutěží pro účastníky vlastivědné akce Zamykání a Odemykání Ronova, při přípravách masek na tradiční kravařský masopust, při zkouškách na divadelní vystoupení ve Vísecké rychtě, v kostele, apod. Zde mohou být úspěšní a rozvíjet svůj přirozený talent a dispozice důležité pro jejich profesní vývoj. Veškeré aktivity žáků jsou souhrnně vždy uvedeny ve výroční zprávě školy.

Žákům po dlouhé nemoci nabízejí naši učitelé individuální pomoc při doplnění a pochopení učiva.

Žákům, kterým k pochopení učiva nestačí práce v hodinách, jsou učiteli nabízeny konzultační hodiny.

Mezi znevýhodněné žáky počítáme na přechodnou dobu i ty, kteří se k nám přistěhovali nebo přešli z jiné školy.

Vyrovňovací období při přechodu na náš Školní vzdělávací program a naše osnovy budou vyučující řešit individuálně ve spolupráci s rodiči a třídním učitelem na základě informací o předchozím vzdělávání žáka.

2.8 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž bude škola reagovat a pro ně vytvářet vhodné podmínky. Při vyhledávání mimořádně nadaných žáků budeme věnovat pozornost i žákům s vývojovou poruchou učení nebo chování, s tělesným handicapem, žákům z odlišného kulturního a znevýhodňujícího sociálního prostředí. Při identifikaci a následné péči o mimořádně nadaného žáka nám může pomoci se souhlasem zákonných zástupců žáka pedagogicko-psychologická poradna.

Přesto, že v současné době nemáme oficiální vyjádření PPP, že některý žák je mimořádně nadaný, jsme připraveni se těmito dětmi věnovat a motivovat je k hlubšímu rozvoji jejich talentu.

Zvědaví a talentovaní žáci jsou ve vyučovacích hodinách zaměstnávání rozšiřujícími úkoly, jsou pověřováni vedením a řízením skupin, vytváříme jim příležitosti a podmínky pro hlubší bádání a zkoumání v oblasti jejich zájmu. Jsou na ně kladeny vyšší nároky.

Mají k dispozici knihovnu a přístup k internetu, nabízíme jim možnost pracovat v různých zájmových kroužcích.

Vybízíme tyto žáky k účasti na různých olympiádách, soutěžích a sportovních akcích.

Učitelé se soutěžícím při přípravě individuálně věnují.

Dlouhodobě spolupracujeme se ZUŠ Žandov. Učitelé nástrojové hry a výtvarné výchovy vyučují naše žáky odpoledne v učebnách naší školy.

Pro žáky jazykově nadané zajistíme odpovídající kontakt a spolupráci s rodilými mluvčími.

2.9 Učební plán

Školní vzdělávací program		Vzdělávací předměty								
Vzdělávací oblasti	min.			1.	2.	3.	4.	5.	celkem	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	ČJ	35	9+1	8+2	8+1	5+2	5+1	35 + 7	
	Cizí jazyk	AJ	9			3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika	M	20	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20 + 5	
Informační a komunikační technologie	Informatika	INF	1					1	1	
Člověk a jeho svět	Prvouka	PRV	12	1+1	2	2			12 + 2	
	Přírodověda	PŘ					1+1	2		
	Vlastivěda	VL					2	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	HV	12	1	1	1	1	1	12	
	Výtvarná výchova	VV		1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	TV	10	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	ČaSP	5	1	1	1	1	1	5	
DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE			14	3	3	2	4	2		
Celková povinná časová dotace			118	22	22	24	25	25	104+14	118

Školní vzdělávací program		Vzdělávací předměty							
Vzdělávací oblasti	min.			6.	7.	8.	9.	celkem	
Jazyk a jazyk. komunikace	Český jazyk	ČJ	15	4	4	4	3+1	15+1	
	Cizí jazyk	AJ	12	3	3	3	3	12	
		NJ	6		2	2	2	6 ₁₎	
Matematika a její aplikace	Matematika	M	15	5	4+1	3+2	3+2	15+5	
Informační a komun. technol.	Informatika	INF	1	1	1	1	1	1+ 3	
Člověk a společnost	Dějepis	D	11	2	2	2	1+1	11+1	
	Výchova k občanství	VkO		1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	F	21	2	2	1+1	1+1	21+7	
	Chemie	CH				2	2		
	Přírodopis	PŘ		2	1+1	1+1	1+1		
	Zeměpis	Z		2	2	1+1	1+1		
Umění a kultura	Hudební výchova	HV	10	1	1	1	1	10	
	Výtvarná výchova	VV		2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	VkZ	10	1			1	10	
	Tělesná výchova	TV		2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	ČaSP	3	1	1	1	1	3+ 1	
DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE			24		5	8	11		
Celková povinná časová dotace			122	29	30	31	32	98+24	122

1) Od školního roku 2013/2014 se jako povinný předmět zařazuje další cizí jazyk NĚMECKÝ JAZYK od 7. ročníku. Výuka je zajištěna v celkové povinné časové dotaci 6 hodin týdně (dříve disponibilních hodin).

Využití disponibilní časové dotace v celkové výši 14 hodin v 1. – 5. ročníku:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Český jazyk	1	2	1	2	1	7
Matematika	1	1	1	1	1	5
Přírodověda				1		1
Prvouka	1					1
Celkem	3	3	2	4	2	14

Využití disponibilní časové dotace v celkové výši 24 hodin v 6. – 9. ročníku:

Ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem
Český jazyk				1	1
Německý jazyk		2	2	2	6 ¹⁾
Matematika		1	2	2	5
Informatika		1	1	1	3
Dějepis				1	1
Fyzika			1	1	2
Přírodopis		1	1	1	3
Zeměpis			1	1	2
Člověk a svět práce				1	1
Celkem		5	8	11	24

3 Hodnocení žáků

3.1 Obecné zásady hodnocení

Hodnocení žáků upravuje Vyhláška č. 48/2005 Sb.

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybí a **jak postupovat dále**.

Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení **se nehodnotí osoba žáka**, ale konkrétní ověřovaný problém. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na **individuální pokrok** každého žáka (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné).

Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se SVPU používá hodnocení slovní. U průběžného hodnocení používáme slovní hodnocení a sebehodnocení žáků.

Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se dále pracuje.

Obecná pravidla pro hodnocení jsou součástí ŠVP ZV, podrobněji je hodnocení rozpracováno po ročnících na 1. stupni a po předmětech na 2. stupni.

3.1.1 Kritéria pro hodnocení

- zvládnutí **výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů** v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti **smysluplně** a řešit předpokládané problémy **tvůrčím způsobem**
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

3.1.2 Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...

- výroba pomůcek, modelů
- projektové a skupinové práce
- učíme se připravovat projektové dny celoškolní a projektové dny ročníkové, zařazované na konci školního roku
- osobnostní kurzy v 6. a 8. ročníku
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- pro některé třídy týdenní školy v přírodě
- vědomostní a dovednostní **testy** pro 5. a 9. ročníky

3.1.3 Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni: 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.

Známka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka.

Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.

Hodnocení musí probíhat **průběžně** v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě **dostatečného množství různých podkladů**. V případě zhoršení prospěchu je nutno **ihned písemně informovat rodiče** a konzultovat s nimi daný problém.

Klasifikuje se vždy jen dostatečně probrané a procvičené učivo.

Všechny větší písemné práce, testy, diktáty, jsou **včas předem oznámeny žákům**, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit (kontrolní písemné práce se archivují dva roky a v den, kdy se píše KPP, nemůže probíhat další písemné zkoušení). Menší písemné práce, „desetiminutovky“, jsou psány bez ohlášení.

Žák má právo si své **případné neúspěšné hodnocení plně opravit** (po dohodě s vyučujícím).

Vyučující dbá, aby si žáci na 2. stupni své oklasifikované a opravené podklady pro hodnocení založili do osobní složky (za vedení složky odpovídá žák a za kontrolu rodiče).

3.1.4 Sebehodnocení

Žáci jsou k sebehodnocení vedeni již od 1. ročníku. V 1. ročníku probíhá nejčastěji ústně na závěr každé vyučovací hodiny. Na konci školního roku se žáci učí sebehodnocení jako součást celkového hodnocení a možnosti uvědomit si své přednosti i nedostatky. Ve 2. ročníku se žáci učí prohlubovat své schopnosti sebehodnocení a třídní učitel poskytne i zpětnou vazbu.

Ve 3. – 5. ročníku chceme žáky učit i písemnému vyjádření.

Na 2. stupni ve všech ročnících, u nichž v minulosti neprobíhalo sebehodnocení na 1. stupni, postupně zavádíme sebehodnocení v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů průběžně ústně a písemně vždy po ukončení tematického celku.

3.1.5 Ověřování klíčových kompetencí

Na 1. stupni ověřování probíhá v 1. a 2. ročníku na závěr školního roku a ve 3. až 5. ročníku vždy na konci každého pololetí. Postupně rozbíháme pro žáky **speciální projektové dny**, při nichž třídní učitel sleduje naplňování kompetencí u jednotlivých žáků a zástupce vedení školy sleduje úroveň v jednotlivých třídách a ročnících. **Výsledky pozorování jsou zpracovány, vyhodnoceny** a pomáhají při další práci s kolektivem. Žáci si vytváří za pomoci třídního učitele své portfolio.

Na 2. stupni probíhá ověřování klíčových kompetencí ve všech předmětech a v postupně zaváděných třídních projektech. Doposud si žáci 2. stupně nevytvářeli své portfolio, ale tento nedostatek v následujícím roce chceme napravit.

3.1.6 Chování

Hodnocení chování žáka se odvíjí od **dodržování Školního řádu**. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích, reprezentaci školy a provádí je třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada. Využívá se tří stupňů hodnocení: 1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé.

3.2 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí **Vyhláškou č.73/2005 Sb.** Ve škole máme integrované žáky s postižením smyslovým a tělesným a s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a **hodnocení je vždy zcela individuální**. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrovaní na základě Doporučení PPP nebo jiného SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění **Individuálního vzdělávacího plánu**. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni **slovně**.

Při slovním hodnocení se uvádí:

- ovládnutí učiva předepsaného osnovami
 - ovládá bezpečně
 - ovládá
 - podstatně ovládá
 - ovládá se značnými mezerami
 - neovládá
- úroveň myšlení
 - pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
 - uvažuje celkem samostatně
 - menší samostatnost myšlení
 - nesamostatné myšlení
 - odpovídá nesprávně i na návodné otázky

- úroveň vyjadřování
 - výstižné, poměrně přesné
 - celkem výstižné
 - nedostatečně přesné
 - vyjadřuje se s obtížemi
 - nesprávné i na návodné otázky
- úroveň aplikace vědomostí
 - spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
 - dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
 - s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
 - dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
 - praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
- píle a zájem o učení
 - aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
 - učí se svědomitě
 - k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů

4 Učební osnovy

4.1 Úvod – obecná koncepce a konstrukce učebních osnov

Náš školní vzdělávací program (ŠVP) je koncepčně vytvořen pro devět let základní školy s plynulou a rovnoměrnou vnitřní dynamikou. Výběr konkrétního učiva nepovažujeme za nejpodstatnější – důležité jsou vzdělávací cíle, strategie a výstupy, k jejichž plnění toto učivo slouží. Učební plán a učební osnovy ponechávají vyučujícím výraznou volnost pro uplatnění konkrétních místních podmínek. Škola zachovává členění obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů z důvodů hluboké tradice českého školství. Vyučovací předměty představují jednotlivé okruhy vědomostí, dovedností, návyků, postojů a kompetencí, ke kterým žáky směřujeme. Základní realizační jednotkou je vyučovací hodina, ve které se v logických souvislostech a návaznostech střídají činnosti, které je možno z hlediska plánování přiřazovat a měnit.

Učební plány jsou závazné v rámci celkového počtu hodin pro třídu, v předmětech základní části a jejich hodinové dotaci. Kmenové učivo vymezuje vzdělávací obsahy, ne však v jejich časové posloupnosti v rámci daného školního roku. Rozvržení témat je plně v kompetenci učitele, který si pro vymezení konkrétních cílů a výstupů vytváří rámcový tematický plán.

V učebních osnovách je uvedená závaznost kmenového učiva, kde je stanovena povinnost nabídnout všem žákům dané vzdělávací obsahy. Tím není nijak dotčena možnost rozšířit uvedený soubor o další témata. Rovněž není vymezena hloubka, do které musí vyučující v daném tématu zacházet. Plánování učiva v průběhu školního roku je podmínkou pro hospodárné využití vyučovacího času. Učitel je zodpovědný za způsob plánování, musí mít jasno, čím a proč se hodlá se svými žáky v určitém období právě zvoleným tématem zabývat, kdy již bude procvičovat, opakovat apod. Proto naše učební osnovy neobsahují body, v nichž by se upozorňovalo na možnosti opakování, procvičování, upevňování – tuto věc považujeme za součást osobní vyučovací strategie každého učitele.

Rozvrh hodin není chápán jako dogma. Je na učiteli, jak si rozvrhne program výuky. Je však nutné dodržovat zásady hygieny, relaxace, apod.

Nadstavbová (disponibilní) část umožňuje diferenciaci žáků podle zájmů a schopností, zvýšenou individuální pomoc, vytváření podmínek pro jakkoliv handicapované žáky, pomáhá k rozvíjení talentů.

Moderní doba je charakteristická tím, že na společnost doléhají některé problémy, které sice nejsou úplně nové, ale dostávají zvláštní naléhavost. Ve školství je žádáno zavádění dalších předmětů, např. zdravotní výchova, sexuální výchova, ekologická výchova, dopravní výchova, dramatická výchova, etická výchova, finanční gramotnost apod. Většinou jde o oblasti, které jsou spíše součástí života přítomné stále a ve všem, než o zvláštní přesně vymezenou oblast, která by byla objektem pro zavedení nového samostatného předmětu. Proto je máme v učebních osnovách zahrnuté v mnoha předmětech, které obsahují vše, co má člověk vědět, aby odpovědně žil.

4.2 Jazyk a jazyková komunikace

4.2.1 Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Další cizí jazyk je od školního roku 2013/14 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Naše škola zařazuje Další cizí jazyk od 7. ročníku s dotací 6 hodin týdně.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

	1. stupeň – ČESKÝ JAZYK-včetně disponibilních hodin				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	10	10	9	7	6
	2. stupeň – ČESKÝ JAZYK-včetně disponibilních hodin				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	4	4	4	4	

	1. stupeň – ANGLICKÝ JAZYK				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	3	3	3
	2. stupeň – ANGLICKÝ JAZYK				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	3	3	3	3	

	2. stupeň – NĚMECKÝ JAZYK - včetně disponibilních hodin				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	0	2	2	2	

4.2.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a tedy důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

4.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- věnuje maximální pozornost čtení s porozuměním, učí žáky pracovat s různými texty, vyhledávat v nich klíčová slova, myšlenky, dělat si výpisky, vytvářet myšlenkové mapy
- využívá práci s chybou v různých jazykových projevech k tomu, aby si žáci lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit
- podněcuje zájem žáků o jazyk a jazykovou kulturu a literaturu tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích
- volí zajímavá témata pro zpracování referátů a tím motivuje žáky k vyhledávání, třídění a využívání informací z různých zdrojů (tištěných textů, jazykových příruček, encyklopedií a elektronických médií)

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade žákům problémové otázky, a tak vede žáky, aby je sami formulovali a diskutovali o nich
- zadává žákům problémové úkoly: doplnit neúplný text z hlediska logického úsudku; opravit
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a zpracovávají informace z různých zdrojů a zároveň si v jazykových příručkách, slovnících a pravidlech ověřují správnost řešení
- dává žákům možnost pracovat s chybou jako s příležitostí hledat správné řešení (vyhledávat chyby, opravovat je pomocí Pravidel, slovníků)

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje ve třídě atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- často zařazuje metodu rozhovoru, diskuse, vybízí žáky, aby kladli k tématu otázky, aby o tématu diskutovali, přijímali názory ostatních
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu (partnerská výuka, skupinová práce) a k prezentaci závěrů, názorů, výsledků diskuse

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými)
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s realizačním týmem školního časopisu

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, vzájemně si pomáhají, povzbuzují se a oceňují
- směřuje žáka ke schopnosti střídat role ve skupině, požádat o pomoc a radu, vysvětlit společných úkolů, ocenit kvalitnější postupy řešení svých spolužáků a chápat efektivnost spolupráce
- učí vnímat a okamžitě řešit problémy ve třídě i mezi jednotlivci, vytvářet modelové situace, hledat a zařazovat do výuky příklady ze života a z literatury
- zařazuje metody dramatizace pro navozování a řešení různých nepříjemných životních situací, s nimiž se žáci setkávají (šikana, odmítání návykových látek apod.)

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá hojně učení pomocí napodobování, působení vzorů a příkladů, seznamuje žáky s významnými lidmi současnosti i historie
- oceňuje aktivity žáků reprezentujících třídu, školu a obec
- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů přibližuje žákům význam české literatury jako kulturního dědictví národa
- výběrem vhodných témat motivuje žáky k vnímání kulturního a historického dědictví a vede je k tvorbě příspěvků ze života obce

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dokončení každé práce v co nejvyšší kvalitě
- zadává dlouhodobé úkoly, při nichž si musí žáci své činnosti organizovat a plánovat (projekty aj.)
- zařazuje do výuky úkoly na procvičení slohových útvarů - dopis, životopis, žádost (v psané i elektronické podobě) - důležitých pro pracovní uplatnění a pro úspěšné absolvování pracovního pohovoru

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- klade důraz na pozitivní motivaci, nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. kooperativní výuku, projektové vyučování
- pracuje s žáky různými organizačními formami – např. práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka
- za účelem rozšíření slovní zásoby umožňuje žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě
- vede žáky k uvědomění si vztahu mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí žáky reagovat v komunikačních situacích každodenního života
- předkládá modely gramatických a komunikačních struktur a vede žáky k jejich správnému používání

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu, ale i četbě a poslechu
- dává žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření, učí žáky prezentovat výsledky jejich práce
- učí žáky pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích
- učí novou slovní zásobu a rozšiřuje dané tematické okruhy, seznamuje žáky s reáliemi anglicky mluvících zemí
- dbá na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci, toleranci a respektu
- pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností žáků
- využívá každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností k prokázání hrdosti
- na svoji zem zpracováváním materiálů o naší vesnici, republice
- vytváří příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země
- motivuje žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních zemí

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- používáním informačních a komunikačních technologií vede žáky k tomu, aby získali
- informace o profesích, kde je anglický jazyk nezbytným předpokladem, a tím je směřuje k možnému výběru jejich budoucí profese
- pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít
- rozvíjí smysl pro povinnost – příprava na výuku

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Český jazyk
Ročník:	1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: Žák: - čte jednoduché texty s porozuměním - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	čtení (praktické a věcné) technika čtení mluvený projev základy techniky mluveného projevu psaní základní hygienické návyky technika psaní čtení a naslouchání	VDO - občanská společnost a škola
JAZYKOVÁ VÝCHOVA: Žák: - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - zná všechna písmena malé a velké abecedy - vyvozuje hlásky, písmena, tvoří slabiky, slova a věty - rozlišuje význam slov LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: - čte a přednáší z paměti jednoduché literární texty - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - pozorně poslouchá pohádky - odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - dokáže ilustrovat přečtený krátký text	zvuková stránka jazyka sluchové rozlišení hlásek výslovnost samohlásek výslovnost souhlásek a souhláskových skupin slovní zásoba a tvoření slov slova a pojmy význam slov přednes rozpočítadlo, hádanka, říkanka zážitkové čtení poslech a naslouchání dramatizace pohádky vlastní výtvarný doprovod	MEV - interpretace vztahu mediálních sdělení EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Český jazyk
Ročník:	2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: Žák: - o plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - o porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - o respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - o pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - o v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - o na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - o seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - o zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - o píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev JAZYKOVÁ VÝCHOVA: Žák: - o člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - o porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - o odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách - o odůvodňuje a píše správně: dě, tě, ně, ú/ů - o rozlišuje druhy vět; rozlišuje podstatná jména a slovesa	čtení technika čtení, čtení pozorné naslouchání praktické a věcné naslouchání mluvený projev komunikační žánry základní komunikační pravidla dýchání, výslovnost písemný projev základní hygienické návyky technika psaní zvuková stránka jazyka sluchové rozlišení hlásek slovní zásoba a tvoření slov pravopis tvarosloví podstatná jména, slovesa	OSV - komunikace - rozvoj schopností a poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - mezilidské vztahy OSV - rozvoj schopností poznávání

LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: ○ vyjadřuje své pocity z přečteného nebo slyšeného textu ○ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ○ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností ○ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	zážitkové čtení a naslouchání poslech literárních textů tvořivé čtení s literárním textem přednes volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu základní literární pojmy rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka čtení s porozuměním	MEV - vnímání autora mediálních sdělení OSV - poznávání lidí
---	--	--

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Český jazyk
Ročník:	3.

[illegible]

- o spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - o rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - o odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: - o čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - o pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - o vyjadřuje své pocity z přečteného i slyšeného textu - o rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání základní literární pojmy	MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
---	---	--

○ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ○ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: ○ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ○ volně reprodukuje text podle svých schopností ○ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	pravopis ○ syntaktický pravopis tvořivé činnosti s literárním textem ○ dramatizace základní literární pojmy poslech literárních textů	MEV - fungování a vliv médií ve společnosti - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
--	--	---

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Český jazyk
Ročník:	5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: Žák: ○ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ○ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ○ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ○ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ○ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ○ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ○ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ○ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ○ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ○ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti JAZYKOVÁ VÝCHOVA: Žák: ○ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ○ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	čtení ○ praktické čtení ○ věcné čtení mluvený projev ○ komunikační žánry ○ základní komunikační pravidla ○ mimojazykové prostředky řeči písemný projev ○ žánry písemného projevu ○ jednoduché tiskopisy ○ vypravování slovní zásoba a tvoření slov ○ stavba slova	VDO - občan, občanská společnost a stát MEV - tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu MEV - fungování a vliv médií ve společnosti

○ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ○ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ○ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ○ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí ○ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ○ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu ○ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: ○ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ○ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ○ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ○ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	morfologický pravopis tvarosloví ○ slovní druhy – přídavná jména ○ tvary slov skladba ○ základní skladební dvojice ○ věta jednoduchá a souvětí pravopis ○ syntaktický pravopis tvořivé činnosti s literárním textem ○ dramatizace základní literární pojmy poslech literárních textů	- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
--	---	---

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Český jazyk
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: Žák: - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi větného navazování JAZYKOVÁ VÝCHOVA: Žák: - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	kritické čtení předloženého textu rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu rozlišení různých komunikačních prostředků mluvený projev - komunikace verbální a neverbální pravidla komunikace, -vedení diskuse a dialogu písemný projev - výtah a výpisky, čtení s porozuměním vertikální a horizontální členění textu, interpunkce zvuková stránka jazyka stavba slova a pravopis obecné poučení o jazyce - jazyk a jeho útvary - práce s jazykovými příručkami	MEV - kritické čtení - vnímání mediálních sdělení OSV - sociální rozvoj - komunikace

○ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ○ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ○ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ○ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov - stupňování přídavných jmen skladba - základní a rozvíjející větné členy - věta jednoduchá a souvětí	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele vlastními slovy interpretuje smysl díla formuje ústně i písemně dojmy ze své četby jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla	literární druhy a žánry báje a mýty biblické příběhy lidová slovesnost bajky povídka, román základy literární teorie rozlišení poezie a prózy teorie verše	

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace		
Vyučovací předmět	Český jazyk		
Ročník:	7.		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: Žák: - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování JAZYKOVÁ VÝCHOVA: Žák: - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	kritické čtení předloženého textu rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu rozlišení různých komunikačních prostředků mluvený projev - komunikace verbální a neverbální - pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu písemný projev - výtah a výpisky, čtení s porozuměním, vertikální a horizontální členění textu, interpunkce slovní zásoba a tvoření slov - způsoby obohacování slovní zásoby - stavba slova tvarosloví - mluvnické významy a tvary slov - rod činný a trpný - stupňování příslovcí - slovesný vid	MEV - kritické čtení - vnímání mediálních sdělení OSV - sociální rozvoj -komunikace	

	skladba - věty jednočlenné a dvojčlenné - druhy vedlejších vět pravopis - základy interpunkce - psaní velkých písmen - shoda přísudku s podmětem - koncovky přídavných jmen	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: ○ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ○ vlastními slovy interpretuje smysl díla ○ formuje ústně i písemně dojmy ze své četby ○ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla ○ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	literární druhy a žánry - báje a mýty - biblické příběhy - povídka, román, základy literární teorie a historie - struktura literárního díla - jazyk literárního díla	

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Český jazyk
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: Žák: - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	formulace otázek na dané téma, aktivní vstup do rozhovoru různé druhy informací, postoj ke sdělovanému obsahu mluvený a písemný projev - komunikační situace, komunikační prostředky funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího pravidla komunikace, vedení diskuse, dialogu úvaha zvláštnost fejetonu v české literatuře	MEV - vnímání autora mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MEV - tvorba mediálního sdělení
JAZYKOVÁ VÝCHOVA: Žák: - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	slovní zásoba a tvoření slov - význam slova samostatná práce s jazykovými příručkami, jádro a rozvoj slovní zásoby tvarosloví - slovní druhy, jejich funkce ve větě - komplexní jazykové rozbor obecné poučení o jazyce - jazyk a komunikace (norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči) skladba - souvětí souřadné - poměr mezi větami a větnými členy	

	- sponová slovesa - mluvnický zápor obecné poučení o jazyce - vývoj jazyka, skupiny jazyků - disciplíny jazykovědy	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	literární druhy a žánry - poezie - próza - drama - žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, jejich představitelé tvořivé činnosti s literárním textem způsoby interpretace literárních a jiných děl - rozdíl mezi literaturou uměleckou a věcnou	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MEV - stavba mediálních sdělení

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Český jazyk
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: Žák: - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	formulace otázek na dané téma, aktivní vstup do rozhovoru různé druhy informací, postoj ke sdělovanému obsahu mluvený a písemný projev - komunikační situace, komunikační prostředky funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího pravidla komunikace, vedení diskuse, dialogu úvaha zvláštnost fejetonu v české literatuře	MEV - vnímání autora v mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MEV - tvorba mediálního sdělení
JAZYKOVÁ VÝCHOVA: Žák: - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	zvuková stránka jazyka - výslovnost a přízvuk význam a tvoření slov - způsoby obohacování slovní zásoby - stavba slova tvarosloví - rod činný a trpný - stupňování přídavných jmen a příslovčí - slovesný vid, třída a vzor - přechodníky	

	skladba - stavba textu pravopis - lexikální, morfologický a syntaktický	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA: Žák: - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	literární druhy a žánry - poezie, próza, drama - žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, jejich představitelé tvořivé činnosti s literárním textem způsoby interpretace literárních a jiných děl	VMEGS - Evropa nás zajímá MEV - stavba mediálních sdělení

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Anglický jazyk
Ročník:	3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, oblékání, zvířata mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) otázka, zápor, rozkaz, vyjádření libosti a nelibosti, osobní a přivlastňovací zájmena	OSV2 Sebepoznání a sebepojetí OSV8 Komunikace OSV1 Rozvoj schopností poznávání OSV6 Poznávání lidí OSV7 Mezilidské vztahy OSV11 Hodnoty, postoje MkV1 Kulturní diference VMEGS1 Jsme Evropané

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace		
Vyučovací předmět	Anglický jazyk		
Ročník:	4.		
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ žák - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích tematické okruhy – pozdravy, škola, volný čas a zájmová činnost, hudební nástroje, sporty, oblékání, nákupy, bydliště, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí	OSV2 Sebepoznání a sebepojetí OSV8 Komunikace OSV1 Rozvoj schopností poznávání OSV6 Poznávání lidí OSV7 Mezilidské vztahy OSV11 Hodnoty, postoje MkV1 Kulturní difference VMEGS1 Jsme Evropané MEV- objevujeme Evropu a svět	
PSANÍ žák - napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje formuláře	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV 5 Kreativita EV4 Vztah člověka k prostředí	

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace		
Vyučovací předmět	Anglický jazyk		
Ročník:	5.		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ Žák - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích tematické okruhy – osobní údaje, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, denní režim, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, město, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)	OSV ₂ Sebepoznání a sebepojetí OSV ₈ Komunikace OSV ₁ Rozvoj schopností poznávání OSV ₆ Poznávání lidí OSV ₇ Mezilidské vztahy OSV ₁₁ Hodnoty, postoje MkV ₁ Kulturní difference VMEGS ₁ Jsme Evropané MEV- objevujeme Evropu a svět	
PSANÍ žák napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života, vyplní osobní údaje formuláře	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV ₅ Kreativita EV ₄ Vztah člověka k prostředí	

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Anglický jazyk
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV2 Sebepoznání a sebepojetí OSV8 Komunikace OSV1 Rozvoj schopností poznávání
MLUVENÍ žák - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, příroda a zvířata, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, jídlo a pití, nákupy a móda, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí	MkV1 Kulturní difference VMEGS1 Jsme Evropané MEV- objevujeme Evropu a svět
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) slovní zásoba-	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
PSANÍ žák - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	OSV 5 Kreativita

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Anglický jazyk
Ročník:	7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV2 Sebepoznání a sebepojetí OSV8 Komunikace OSV1 Rozvoj schopností poznávání
MLUVENÍ žák - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí	MkV1 Kulturní difference VMEGS1 Jsme Evropané MEV- objevujeme Evropu a svět
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) slovní zásoba-	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
PSANÍ žák - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	OSV 5 Kreativita

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Anglický jazyk
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV2 Sebepoznání a sebepojetí OSV8 Komunikace OSV1 Rozvoj schopností poznávání OSV6 Poznávání lidí OSV7 Mezilidské vztahy OSV11 Hodnoty, postoje
MLUVENÍ žák - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, péče o zdraví , pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí	MkV1 Kulturní difference VMEGS1 Jsme Evropané MEV- objevujeme Evropu a svět

Psaní žák ○ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ○ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ○ reaguje na jednoduché písemné sdělení.	slovní zásoba- rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	OSV9 Kooperace a kompetice OSV5 Kreativita
--	--	---

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Anglický jazyk
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV2 Sebepoznání a sebepojetí OSV8 Komunikace OSV1 Rozvoj schopností poznávání OSV6 Poznávání lidí OSV7 Mezilidské vztahy OSV11 Hodnoty, postoje
MLUVENÍ žák - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí	MkV1 Kulturní difference VMEGS1 Jsme Evropané MEV- objevujeme Evropu a svět

Psaní žák ○ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ○ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, reaguje na jednoduché písemné sdělení	slovní zásoba- rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	OSV9 Kooperace a kompetice OSV5 Kreativita
---	--	---

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Německý jazyk – další cizí jazyk – 2 hodiny týdně
Ročník:	7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Lektion 1: Wer ist das? Gitti wohnt in Wien. Jak se zdravíme německy? Aussprache Guck mal, Oma! Die Mückenhochzeit Lektion 2: Meine Familie und ich Mein Freund Milan Meine Familie Bin? Bist? Ist? Aussprache Ich heiße Fritz	OSV - sociální rozvoj - poznávání lidí - kreativita - komunikace VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (mapa Německa, Rakouska, Švýcarska) MkV - multikulturalita - lidské vztahy
MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	EV - lidské aktivity a problémy živ.prostředí (příroda)

○ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu), zvířata, příroda, realie zemí příslušných jazykových oblastí Lektion 1: Hallo! Fragt und antwortet! Dana lernt Deutsch Hans lernt Tschechisch Was ist das? Wie ist das? Wer fotografiert (malt...)? Was macht Hans (Elke...)? Učíme se německy vyslovovat a psát Lektion 2: Meine Familie Deine Familie Co kdo má a co kdo dělá? Kdo co má a kdo co nemá? Aussprache Nicht vergessen!	OSV - sociální rozvoj - komunikace - řešení problémů - hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (mapa Německa, Rakouska, Švýcarska) MkV - multikulturalita - lidské vztahy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: ○ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ○ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ○ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	slovní zásoba a tvoření slov synonyma, antonyma, význam slov v kontextu jednoduchá sdělení blahopřání, pozdrav, oslovení, omluva, 1.Lektion: Hallo!	OSV - psychohygiena - kreativita - poznávání lidí

	Rozhovory Was hat Herr Wagner? Was hat Frau Stern? Fragt und antwortet! Aussprache! Co vidíte na obrázcích? Mein kleines Portfolio Lektion 2: Meine Familie und ich Mein Freund Milan Meine Familie Bin? Bist? Ist? Aussprache Ich heiße Fritz	VDO -občanská společnost a škola MkV -kulturní difference EV -lidské aktivity a problémy životního prostředí MV -kritické četní a vnímání sdělení -fungování a vliv médií ve společnosti
PSANÍ Žák : ○ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ○ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ○ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov věta jednoduchá tvorba otázky a záporu pořádek slov ve větě	OSV -seberegulace a sebeorganizace -rozvoj schopností poznávání -komunikace MV -stavba mediálních sdělení

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Německý jazyk – další cizí jazyk – 2 hodiny týdně
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Lektion 3: Meine Schule und ich Hallo , Roland! Was macht Gitti in der Schule? Lisa in der Schule Lisa spielt Schule Aussprache Roland Die Hausaufgabe Meine Klasse arbeitet fleissig. Alle meine Entchen – písnička Lektion 4: Heute haben wir Deutsch Kdo koho fotografuje? Fragt und antwortet! Wir auch! Aussprache Was sagt Dana? In der Schule – písnička	OSV - sociální rozvoj - poznávání lidí - kreativita - komunikace MV -kritické čtení a vnímání sdělení -fungování a vliv médií ve společnosti MkV - multikulturalita - lidské vztahy

MLUVENÍ Žák: ○ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ○ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ○ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, příroda, Lektion 3: Rozhovory na téma – škola, volný čas domov, rodina Telefonování Wie heisst das auf Deutsch? Gitti, was malst du? Was hast du? Was habe ich und was hast du? Gitti, was machst du in der Schule? Fragt und antwortet! Die Hausaufgabe Lektion 4: Tvoření vět Wer hat was? Was fehlt? Was fotografieren wir (die Kinder)? Kombiniert! Wer macht was? Was sagt Frau Lehmann? Převádění rozhovorů Wer will mehr wissen?	EV - lidské aktivity a problémy životní prostředí (příroda) OSV - sociální rozvoj - komunikace - řešení problémů - hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (mapa Německa, Rakouska, Švýcarska) MkV - multikulturalita - lidské vztahy
---	---	--

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - o rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - o rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - o rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	slovní zásoba a tvoření slov synonyma, antonyma, význam slov v kontextu jednoduchá sdělení pozdrav, omluva, žádost, telefonický rozhovor, domov, rodina, škola volný čas a zájmová činnost tematické okruhy Lektion 3: Meine Schule und ich Hallo , Roland! Was macht Gitti in der Schule? Lisa in der Schule Lisa spielt Schule Aussprache Roland Die Hausaufgabe Meine Klasse arbeitet fleissig. Alle meine Entchen – písnička Wer will mehr wissen? Lektion 4: Heute haben wir Deutsch Kdo koho fotografuje? Fragt und antwortet! Wir auch! Aussprache Was sagt Dana? Wer will mehr wissen? In der Schule – písnička	OSV -psychohygienu - kreativita - poznávání lidí VDO -občanská společnost a škola MkV -kulturní difference EV -lidské aktivity a problémy životního prostředí MV -kritické čtení a vnímání sdělení -fungování a vliv médií ve společnosti OSV -seberegulace a sebeorganizace -rozvoj schopností poznávání -komunikace VDO -občanská společnost a škola
---	--	---

PSANÍ Žák : - o vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - o napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - o stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění) základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov věta jednoduchá tvorba otázky a záporu pořádek slov ve větě	OSV -seberegulace a sebeorganizace -rozvoj schopností poznávání -komunikace MV -stavba mediálních sdělení
--	--	--

Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět	Německý jazyk – další cizí jazyk – 2 hodiny týdně
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Lektion 5: Wer seid ihr? Die Hausaufgabe für Montag Onkel Gerd Rozhovory Hallo! Aussprache Die Woche Die Hausaufgabe für Montag Tante Agnes Was tu' ich am Montag Lektion 6: Telefoniert ihr gern? Milan und Hans warten auf Fritz Wer bist du? Gitti fragt und antworten Bist du sicher? Rozhovory, početní operace Was hören wir in der Schule? Aussprache	OSV - sociální rozvoj - poznávání lidí - kreativita - komunikace MkV - lidské vztahy VDO -občanská společnost a škola

Žák: - o rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - o rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Wie alt bist du? Kommt denn Fritz heute nicht? Rollenspiele Lektion 7: Geburtstag Gitti hat Geburtstag Opa hat Geburtstag Aussprache Sprecht! Harald hat heute Geburtstag Zugabe Geburtstaglied	
MLUVENÍ Žák: - o se zapojí do jednoduchých rozhovorů - o sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - o odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, svátky, narozeniny, oslava, škola, volný čas, měsíce, dny v týdnu, hodiny, příroda, Lektion 5: Stundenplan Fragt und antwortet! Was fehlt? Ptejte se na vyznačená slova Ergänzt und kombiniert! Nicht vergessen! Rollenspiel Wer will mehr wissen? Mein kleines Portfolio Zugabe	EV - lidské aktivity a problémy životní prostředí (příroda) OSV - sociální rozvoj - komunikace - řešení problémů - hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (mapa Německa, Rakouska, Švýcarska) MkV - multikulturalita - lidské vztahy

Žák: ○ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ○ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ○ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Lektion 6: Wer bist du? Wie spät ist es? Rozhovory Fragt und antwortet! Richtig oder falsch? Dana fragt, Gitti antwortet. Wie alt ist wer? Nicht vergessen! Umět se představit. Rollenspiele Wer will mehr wissen? Mein kleines Portfolio Lektion 7: Was stimmt? Was passt? Was fehlt? Wer sagt was? Was wünschen wir zum Geburtstag? Was schenken(kaufen) die Kinder wem? Was bekommen (haben, möchten) die Kinder? Was sagst du dem Freund oder der Freundin? Nicht vergessen! Mein kleines Portfolio	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: ○ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ○ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ○ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	slovní zásoba a tvoření slov synonyma, antonyma, význam slov v kontextu jednoduchá sdělení blahopřání, pozdrav, dopis, omluva, žádost, telefonický rozhovor,	OSV - psychohygiena - kreativita - poznávání lidí

Žák: - o rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - o rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - o rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	domov, rodina, škola volný čas a zájmová činnost nákupy, tradice a zvyky, svátky tematické okruhy Lektion 5: Wer seid ihr? Die Hausaufgabe für Montag Onkel Gerd Rozhovory Hallo! Aussprache Die Woche Die Hausaufgabe für Montag Tante Agnes Was tu' ich am Montag Lektion 6: Telefoniert ihr gern? Milan und Hans warten auf Fritz Wer bist du? Gitti fragt und antworten Bist du sicher? Rozhovory, početní operace Was hören wir in der Schule? Aussprache Wie alt bist du? Kommt denn Fritz heute nicht? Rollenspiele Lektion 7: Geburtstag Gitti hat Geburtstag Opa hat Geburtstag	VDO -občanská společnost a škola MkV -kulturní difference EV -lidské aktivity a problémy životního prostředí MV -kritické četní a vnímání sdělení -fungování a vliv médií ve společnosti
---	--	--

	Aussprache Sprecht! Harald hat heute Geburtstag Zugabe Geburtstaglied	
PSANÍ Žák : ○ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ○ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ○ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov věta jednoduchá tvorba otázky a záporu pořádek slov ve větě	OSV -seberegulace a sebeorganizace -rozvoj schopností poznávání -komunikace MV -stavba mediálních sdělení

Poznámka:

Výuka NJ od 2. 9. 2013 probíhá podle těchto učebních materiálů: učebnice HEUTE HABEN WIR DEUTSCH – I. díl, PRACOVNÍ SEŠIT – I. díl . Učebnice je zařazena do seznamu učebnic pro základní školy, který je schválen MŠMT ČR pod č.j. 25 829/06-22.

4.3 Matematika a její aplikace

4.3.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruuji a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

4.3.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace

- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve čtyřech tematických okruzích:

1. číslo a početní operace – žáci porozumí pojmu číslo, získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat, seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru, učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy ČJL a AJ.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Peníze: způsoby placení; Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; Finanční produkty: úspory.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Kreativita;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět;

Environmentální výchova (EV): Vztah člověka k prostředí;

Mediální výchova (MV): Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň – včetně disponibilních hodin				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	5	5	5	5	5

	2. stupeň – včetně disponibilních hodin				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	5	5	5	5	

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

K výuce matematiky je využívána i multimediální a počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i zájmové útvary.

1.2.3Výchovné a vzdělávací strategie

Matematickým vzděláváním lze významně přispět k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitelé matematiky k tomu používají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- nácvikem a častým prováděním náčrtů cíleně rozvíjí u žáků zručnost při grafickém vyjadřování;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků;
- kladením jednoduchých problémových otázek vede žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv;
- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny;
- organizuje vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky;
- doporučuje žákům postupy pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a každodenního života, která jsou vhodná ke statistickému zpracování.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- důkladným procvičováním a důslednou kontrolou vede žáky ke správnému a bezpečnému užívání rýsovacích potřeb a digitálních nástrojů;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozbořem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: Žák: ○ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ○ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ○ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ○ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ○ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	obor přirozených čísel číselná osa vlastnosti početních operací s přirozenými čísly písemné algoritmy početních operací	OSV - rozvoj schopností poznávání - kreativita
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: ○ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ○ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	geometrické pojmy, orientace v prostoru základní útvary v rovině	OSV - kooperace a kompetence

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: Žák: - o používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - o čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - o užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - o provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - o řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	obor přirozených čísel (0-100) číselná osa, zápis čísla v desítkové soustavě vlastnosti početních operací s přirozenými čísly násobilka (2-5) písemné algoritmy početních operací	OSV - rozvoj schopností a poznávání - řešení problémů a rozhodování dovedností
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: - o rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - o rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - o porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: - o orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - o popisuje jednoduché závislosti z praktického života - o doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	základní útvary v prostoru základní útvary v rovině délka úsečky, rýsování, měření úsečky, jednotky délky závislosti a jejich vlastnosti (orientace v čase) závislost různých činností na průběhu času během dne, týdne, měsíce grafické znázornění, tabulky manipulační činnosti - peníze	OSV - kreativita - komunikace - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: Žák: - o používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - o čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - o užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - o provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - o řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	obor přirozených čísel zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa vlastnosti početních operací s přirozenými čísly násobilka (6-10) písemné algoritmy početních operací	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: - o rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - o rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - o porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: - o orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - o popisuje jednoduché závislosti z praktického života - o doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	základní útvary v prostoru základní útvary v rovině vzájemná poloha dvou přímek v rovině délka úsečky, rýsování, měření úsečky, jednotky délky a jejich převody závislosti a jejich vlastnosti grafy, tabulky, jízdní řády	OSV - kooperace a kompetence

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: Žák: - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do milionu - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do milionu - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- násobilka - obor přirozených čísel - vlastnosti početních operací - zápis čísla v desítkové soustavě - písemné algoritmy početních operací - Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - Měření teploty, vyjádření dlužné částky	OSV – rozvoj schopností a poznávání OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – kreativita
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – kreativita

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: ○ znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici) ○ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ○ sestrojí rovnoběžky a kolmice ○ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• základní útvary v rovině • základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec) • délka úsečky; jednotky délky a jejich převody • obvod obrazce • vzájemná poloha dvou přímek v rovině • osově souměrné útvary	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – kreativita
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: Žák: ○ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost	

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE: Žák: - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	- obor přirozených čísel - vlastnosti početních operací - zápis čísla v desítkové soustavě - písemné algoritmy početních operací - Celek, část, zlomek - Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina - Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - Čitatel, jmenovatel, zlomková čára - Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - Desetinné číslo - Porovnávání desetinných čísel - Číselná osa (kladná a záporná část) - Měření teploty, vyjádření dlužné částky	OSV – rozvoj schopností a poznávání OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – kreativita

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: ○ vyhledává, sbírá a třídí data ○ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• závislosti a jejich vlastnosti • diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – kreativita
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: ○ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ○ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ○ sestrojí rovnoběžky a kolmice ○ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ○ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• základní útvary v rovině a v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec) • délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, obvod obrazce • vzájemná poloha dvou přímek v rovině • obsah obrazce • osově souměrné útvary	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – kreativita
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: Žák: ○ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost	OSV – kreativita

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ: Žák: - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dělitelnost přirozených čísel desetinná čísla	OSV - osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace (střídání různých forem práce)
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - sestrojí osu úhlu, kružnici vepsanou i opsanou - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - sestrojí pravidelné mnohoúhelníky - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: Žák: - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	metrické vlastnosti v rovině - úhly konstrukční úlohy - základy rýsování konstrukční úlohy - souměrnosti rovinné útvary - čtverec a obdélník prostorové útvary - kvádr a krychle číselné a obrázkové analogie	MEV - práce v realizačním týmu OSV - osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace (vzájemná pomoc při vysvětlování algoritmů)

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ: Žák: - provádí početní operace v oboru kladných racionálních čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část - provádí početní operace v oboru celých čísel - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	zlomky celá čísla racionální čísla poměr přímá a nepřímá úměrnost procenta - jednoduché úrokování	OSV - sociální rozvoj - komunikace (střídání různých forem práce)
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: - vyjadřuje části celku grafem - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	závislosti a data - procenta	OSV -sociální rozvoj- -kreativita- pružnost nápadů
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: - užívá v konstrukčních úlohách věty o shodnosti trojúhelníků - odhaduje a vypočítává obvod a obsah - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítává obvody a obsahy	rovinné útvary - trojúhelníky rovinné útvary – čtyřúhelníky hranoly	VMEGS- -Evropa a svět nás zajímá- tělesa v architektuře a v přírodě
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: Žák: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	číselné a logické řady	OSV -sociální rozvoj -rozvoj schopnosti poznávání

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ: Žák: - provádí početní operace v oboru racionálních čísel - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkání	racionální čísla mocniny a odmocniny celistvé výrazy rovnice	OSV -sociální rozvoj- rozvoj schopností poznávání
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu odhaduje a vypočítává obvod a obsah sestrojí Thaletovu kružnici určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť základních těles NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY: Žák: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	metrické vlastnosti v rovině - Pythagorova věta rovinné útvary - kruh a kružnice prostorové útvary - válec - hranoly netradiční geometrické útvary základy statistiky	OSV - sociální rozvoj – kooperace a kompetence kreativita –dotahovat nápadů do reality VMES- Evropa a svět nás zajímá- tělesa v architektuře a v přírodě

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět	Matematika
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ: Žák: - o formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic - o formuluje a řeší reálnou situaci pomocí dvou rovnic o 2 neznámých	výrazy rovnice soustavy rovnic	OSV - sociální rozvoj – komunikace
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU: Žák: - o využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - o užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - o určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - o odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - o načrtne a sestrojí síť základních těles - o načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY: Žák: - o vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - o matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	konstrukční úlohy - množiny bodů dané vlastnosti rovinné útvary - shodnost a podobnost prostorové útvary - jehlan, kužel, koule funkce základy finanční matematiky	OSV -sociální rozvoj- dovednosti pro učení a studium kreativita – pružnost nápadů VMEGS - Evropa a svět nás zajímá

4.4 Informační a komunikační technologie

4.4.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky umožňuje pomáhat dalšímu studiu žáků, vede k paměti, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informatika a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku a informační zdroje ve všech ostatních vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

4.4.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím,

že vede žáka ke schopnosti informací:

- **získat**
 - poznávat úlohu informací naučit se využívat moderních informačních a komunikačních technologií k získávání informací
 - naučit se formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
 - znát a ctít zásady duševního vlastnictví při získávání a dalším zpracování informací
- **utřídit**
 - porovnávat informací a poznatků z většího množství informačních zdrojů, naučit se je správně hodnotit a tím k dosahovat větší věrohodnosti vyhledaných informací
 - využívat výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- **zpracovat**
 - pochopit funkce výpočetní techniky jako prostředku tvořivého zpracování informací
 - naučit se při využívání software respektovat práva k duševnímu vlastnictví
 - dokázat zaujmout správné stanovisko k nevhodnému obsahu vyskytujícímu se na internetu a nevhodnému způsobu komunikace
 - naučit se šetrně prací s výpočetní technikou
 - naučit se ochránit svá data před zneužitím, zničením a ztrátou

- **prezentovat**
 - využívat aplikačního software pro prezentování výsledků své práce

V předmětu Informatika a komunikace je realizován obsah vzdělávací oblasti Informatika a komunikační technologie, oboru Informatika a komunikace.

4.4.3 Charakteristika vzdělávacího předmětu

Výuka je organizována formou vyučovací hodiny v počítačové učebně, může být rovněž zařazena jako dvouhodinový blok jedenkrát za 14 dní.

Při vyučování dodržujeme zásadu 1 : 1, tedy jeden žák – jeden počítač, ve vyučovací skupině je maximálně 18 žáků, při větším počtu žáků ve třídě jsou rozděleni do skupin.

Do výuky jsou průběžně zařazovány krátkodobé nebo dlouhodobé projekty, časová dotace předmětu je v souladu s cíli předmětu také využívána pro tvorbu výstupů projektů jiných vzdělávacích oblastí.

	1. stupeň – včetně disponibilních hodin				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	0	0	1

	2. stupeň – včetně disponibilních hodin				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	1	1	1	1	

4.4.4 Výchové a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- svým příkladem vede žáky ke správnému používání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů a jejich propojování do složitějších celků
- vede žáky ke spolupráci s ostatními žáky, k používání nápovědy (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- umožňuje žákům využívat svých poznámek i zdrojů dostupných v učebně (i na internetu) při řešení praktických úkolů
- ukazuje žákům, že i chyba v jejich práci je pozitivním přínosem pro pochopení učiva

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním úloh a projektů vede žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení
- učí je chápat, že problémy, často nemají jen jedno správné řešení, že způsobů řešení je více, a vede je k jejich samostatnému řešení
- vystupuje v roli konzultanta a koordinátora řešení
- učí děti umět si poradit, postupovat podle návodu, vědět, na koho se obrátit o pomoc

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- umožňuje pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci učí žáky dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), používat odbornou terminologii
- vede žáky k tomu, aby souvisle a výstižně formulovali své názory
- dává prostor práci ve dvojicích či menších pracovních skupinách
- při práci podporuje vzájemnou elektronickou komunikaci v hodině i mimo ni

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- při práci žáky vede vzájemné radě nebo pomoci
- učí žáky pracovat v týmu, rozdělit si a naplánovat práci

- dává prostor diskusi o úkolech a jejich řešení, vede žáky k prezentaci svého řešení obhajobě a hodnocení
- nezapomíná žáky chválit i za splnění dílčích úkolů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW)
- upevňujeme u žáků odmítavé postoje k zneužívání internetu i dalších komunikačních technologií

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dokončení každé práce v co nejvyšší kvalitě,
- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- pomáhá žákům k využití ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst

Vzdělávací oblast	Informační a komunikační technologie		
Vyučovací předmět	Informatika a komunikace		
Ročník:	5.		
Dílčí výstupy	Učivo		Průřezové téma
Základní principy práce s počítačem			
Žák využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Základní pojmy informační činnosti informace, počítač, historie počítačů	OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání EV 4 vztah člověka k prostředí	
Dětské programování			
Žák - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Zapnutí a vypnutí počítače Uživatelský účet Operační systém Windows Ovládání počítače myší Orientace na klávesnici Orientace na ploše počítače, Souborová struktura počítače Složka (adresáře) vytvoření, označování, otevírání, přejmenování, okno složky, mazání, kopírování, přesouvání složek, přehled ve složkách) Ukládání souboru Základní programátorské struktury Části programu Cyklus Větvení a rozhodování Podprogram Proměnná Práce s textem Práce v rastrovém grafickém editoru	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí Kreativita OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání MV 2 lidské vztahy OSV 7 mezilidské vztahy MEV 4 vnímání autora mediálních sdělení	

Zásady bezpečné práce s počítačem		
Žák ○ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady ○ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Zásady bezpečnosti práce s počítačem Prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využitím výpočetní techniky Pravidla péče o data zálohování Viry Zásady použití programů Nebezpečí internetu	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání MV 2 lidské vztahy OSV 7 mezilidské vztahy
Internet - Vyhledávání informací a komunikace		
Žák ○ při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ○ vyhledává informace na portálech komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Internet – princip jeho fungování Internetová adresa Nejznámější české vyhledávací portály Metody vyhledávání informací Klíčová slova Hodnocení obsahu hledání Hypertextové odkazy Elektronická pošta Jednoduché zprávy	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí Sociální rozvoj Komunikace

Vzdělávací oblast	Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět	Informatika a komunikace
Ročník:	6.

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Ovládání operačního systému a základních aplikací		
Žák ○ si zopakuje základní znalosti o obsluze PC ○ (spuštění a zavření PC, ovládání myši a klávesnice) z předešlých ročníků ○ zvládne spustit a používat základní aplikace, které jsou součástí Windows ○ počítá na kalkulačce Windows, vnímá rozdíl mezi oběma typy ○ dokáže kopírovat objekty pomocí schránky windows	Spuštění, vypnutí, restart PC Myš a klávesnice Plocha a Hlavní panel Okno, dialogové okno Kalkulačka, malování, poznámkový blok, Wordpad Práce se schránkou MS Windows XP	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sociální rozvoj Komunikace OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání OSV 10 řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Systém ukládání dat		
Žák ○ pochopí adresářovou strukturu v počítači ○ dovede založit vlastní adresář ○ ví kam a jak ukládat své soubory ○ zvládá soubory přenést na výměnném médiu ○ z PC do PC	Disková jednotka: Disketa, flash disk Adresář, složka, Soubor a jeho jméno Cesta MS Windows 8	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sociální rozvoj Komunikace
Základy sítí		
Žák ○ se umí přihlásit do školní sítě ○ zvládá ukládat soubory na síťové disky a otevírat je z nich	Server – klient Uživatelská práva Přihlašování Síťový disk	OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání
Výukové programy		
Žák ○ umí používat výukové programy pro svoji ○ přípravu na vyučování	Výukové programy, multimediální CD Terasoft	

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Internetový prohlížeč		
Žák - se orientuje na WWW stránce a dovede získat z jejího menu nabízené informace - rozumí pojmu hypertextový odkaz a umí ho používat - umí vyhledat informační zdroj na Internetu a zvolit k tomu vhodný vyhledávací nástroj - zná adresy důležitých vyhledávačů a encyklopedií - zvládne si vyhledat vlakové spojení, místo a ulici v mapách, televizní program, předpověď počasí - umí použít internetový slovník	Práce s prohlížečem Hypertextový odkaz Vyhledávání na internetu - vyhledávače, mapy, jízdní řády, encyklopedie, slovníky, software... Internet Explorer, Google Chrome	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Komunikace pomocí internetu		
Žák - si osvojí aktivní používání emailové pošty pomocí webmailu - umí zprávu odeslat, přijmout a odpovědět na ni - se naučí pracovat s elektronickou poštou pomocí poštovního klienta - zvládá připojit a odeslat soubor	Elektronická adresa Elektronická pošta – nová zpráva, přečtení, odpověď, smazání Poštovní klient, Adresář Instant messaging – chat diskuse Internet Explorer, Centrum.cz, ICQ	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sociální rozvoj Komunikace
Informační etika a bezpečnost		
Žák - má osvojené zásady správného a bezpečného chování při používání internetu - zná jeho nebezpečí a ví, jak mu předcházet a chránit své soukromí - dodržuje hygienická pravidla používání PC	Netiketa Hoax, spam Bezpečnost a hygiena práce u počítače	
Textový editor		
Žák - dovede použít textový editor k napsání jednoduché školní úlohy, popisu školního výletu apod. - zvládne ho uložit do svého adresáře a znovu vyhledat, odeslat e-mailovou poštou - umí do textu vložit obrázek - respektuje základní zásady správné typografie	MS Word Základní funkce Struktura členění textu –stránka, odstavce, nadpisy, seznamy Formátování odstavce, písma Základní pravidla typografie a estetická pravidla při práci s textem MS Word nebo OO Writer	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sociální rozvoj Komunikace MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast	Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět	Informatika a komunikace
Ročník:	7.

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Hardware a periferie		
Žák - se seznámí s nejznámějšími periferiemi - počítače, způsobem jejich připojení - k počítači a způsobem jejich použití - zná účel jednotlivých zařízení, jejich výhody - a nevýhody - vybraná zařízení umí používat (tiskárna, telefon, fotoaparát)	Periferie počítače, jejich připojení a použití (skener, tiskárna) Digitální fotoaparát Digitální videokamera PDA CD a DVD přehrávač Mobilní telefon	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sociální rozvoj Komunikace MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Internet a komunikace		
Žák - se seznámí s principy fungování internetu - dokáže vyhledat zboží a objednat si ho - v internetovém obchodě, seznámí se se - způsoby placení na internetu - bude schopen zaregistrovat se a přispívat do - internetové diskuse	Technologie internetu Domény a adresy Poskytovatelé a druhy připojení Internetové obchody Internetové diskuse IP telefonie	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a stát MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Česká a evropská společnost MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Software		
Žák - se seznámí s nejrozšířenějšími operačními - systémy a jejich verzemi - se seznámí s možnostmi licencování - software, pozná, kdy program může používat - a kdy ne - se seznámí se zásadami autorského práva a	Operační systém a jeho funkce Licencování software Autorský zákon Získávání programů Programy na internetu Instalace programů	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
○ respektuje je ○ dokáže nainstalovat jednoduchý program ○ z internetu nebo CD		
Údržba PC		
Žák ○ se seznámí s nebezpečím při práci ○ s internetem a ví, jak se mu bránit ○ si poradí v nejběžnějších situacích, kdy ○ počítač nepracuje, jak má ○ ví, jak se starat o svůj počítač a svá data	Viry a jiné nebezpečné programy Antivirové programy Firewall a další ochranný software Odstranění běžných závad Údržba operačního systému – defragmentace, obnovení systému Zálohování dat	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Počítačová grafika		
Žák ○ zná rozdíl mezi rastrovou a vektorovou ○ grafikou ○ provede základní úpravy digitální fotografie ○ pochopí vztah mezi rozlišením, velikostí a ○ kvalitou obrázku ○ dokáže si najít odpovídající obrázek na internetu ○ umí upravit velikost obrázku ○ - vytvoří objekt v oblasti reklamní grafiky	Rastry a vektory Základní úpravy digitální fotografie Formáty grafických souborů Rozlišení a velikost Úprava velikosti obrázku Získávání obrázků na internetu Zoner Photo Studio Objekty a tvary vektorové grafiky, křivky Vzájemné vztahy objektů vekt. Grafiky Zoner Callisto	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy
Prezentační program		
Žák ○ dokáže spojit textová a obrazová data a ○ prezentovat je pomocí prezentačního ○ programu ○ dodržuje při tom základní typografická a ○ estetická pravidla pro práci s textem	Počítačová prezentace MS PowerPoint	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vnímání autora mediálních sdělení
Kancelářské programy		
Žák ○ se naučí efektivně tisknout dokumenty, ○ převádět je do pdf a HTML	Tisk dokumentu Formát pdf Export do HTML	

Vzdělávací oblast	Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět	Informatika a komunikace
Ročník:	8.

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Počítačová grafika		
Žák - provede základní úpravy digitální fotografie - vytiskne fotografii, vytvoří prezentaci - z fotografií (na CD, v PDF) a internetovou galerii fotografií - vytvoří objekt v oblasti reklamní grafiky, - např. plakát, leták...	Rastry a vektory Základní úpravy digitální fotografie Publikování digitální fotografie Zoner Photo Studio Objekty a tvary vektorové grafiky, křivky Vzájemné vztahy objektů vekt. grafiky Základní prostředky reklamní grafiky, Zoner Callisto	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Stavba mediálních sdělení
Grafické objekty v textových editorech a prezentačních programech		
Žák - využívá grafických objektů v kancelářských aplikacích -se snaží vytvářet dokumenty s ohledem na jejich estetickou hodnotu	Automatické tvary Obrázky, Kliparty Matematické výrazy	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Internet a komunikace		
Žák - se naučí pracovat s elektronickou poštou - pomocí poštovního klienta	Poštovní klient Adresář MS Outlook Express	OSV 7 mezilidské vztahy MEV 4 vnímání autora mediálních sdělení MEV 6 tvorba mediálního sdělení
Tabulkový editor		
Žák zvládá používat tabulkový editor k vytváření tabulek a grafů	MS Excel Tabulky a grafy Vzorce Funkce	OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání OSV 7 mezilidské vztahy MEV 4 vnímání autora mediálních sdělení MEV 6 tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací oblast	Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět	Informatika a komunikace
Ročník:	9.

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Užití kancelářských programů a jejich vzájemná spolupráce		
Žák -si uvědomí pokročilé možnosti práce s kancelářskými aplikacemi -dokáže si pro konkrétní úkol vybrat nejefektivnější aplikaci	Textový editor – pokročilé funkce Styly Hromadná korespondence Tabulky a grafy MS Word, MS Excel, MS PowerPoint	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Stavba mediálních sdělení
Počítačové sítě		
Žák - se seznámí se základy počítačových sítí, - možnostmi propojení domácích počítačů a - připojení k internetu - se orientuje v nastavení uživatelských práv	Klient – server Typologie sítí Propojení domácí sítě Možnosti připojení k internetu Uživatelská práva	
Využití internetu pro prezentaci informací		
Žák - dokáže publikovat své názory na internetu - pomocí redakčního systému a blogu	CMS – redakční systém Blog	OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání OSV 10 řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEV 6 tvorba mediálního sdělení

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Využití dat z databází		
Žák si osvojí základy práce s databázemi	Zadávání dat do databáze Sestavy MS Excel, OO Base	OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání OSV 10 řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Multimédia		
Žák - se seznámí s prací s multimédií - naučí se zpracovat video z videokamery - seznámí se s možnostmi vytváření - multimediálních CD	Zvuk na počítači Mp3 Střih videa Komprese videa Multimediální CD Audiograber, MovieMaker, VirtualDub, Zoner Context	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení OSV 10 řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEV 6 tvorba mediálního sdělení

4.5 Člověk a jeho svět

4.5.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti **Člověk a jeho svět** rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu. Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní

prevenci a poskytování první pomoci . Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je -důležitá hodnota v životě člověka.

Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

	1. stupeň – PRVOUKA - včetně disponibilních hodin				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	0	0

	1. stupeň – PŘÍRODOVĚDA - včetně disponibilních hodin				
Ročník	4.	5.			
Počet hodin	2	2			

	1. stupeň – VLASTIVĚDA				
Ročník	4.	5.			
Počet hodin	2	2			

4.5.2 Výchové a vzdělávací strategie

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost
- učí žáky používat základní termíny v rámci probíraného učiva
- pomocí pokusů a pozorování vede k samostatnému získání informací a nalézání souvislostí
- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáky k porozumění jejich významu a smyslu

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade žákům problémové otázky (Proč? Čím se liší? Jak je to možné? Co mají podobné? Jak bys vysvětlil? Jak lze použít? Co si myslíš?) a tak vede žáky, aby je sami formulovali a diskutovali o nich
- zařazuje metody, při kterých žáci sami objevují, tvoří, řeší, vyslovují závěry (křížovky, kvízy, hádanky)

- pomáhá při vyhledávání a třídění informací k řešení problému
- vede výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problémů, svoje řešení si dokázali obhájit
- na pobytu v přírodě a v projektových dnech používá k logickému řešení problémů miniprojekty

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje ve třídě atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- vede žáky k vyjádření a obhajobě svého názoru
- učí žáky prezentovat výsledky své práce
- důslednou kontrolou žákova projevu podporuje používání vhodné terminologie

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, vzájemně si pomáhají, povzbuzují se a oceňují (partnerská výuka, skupinová práce a kooperativní výuka)
- vede žáky k respektování svého okolí a toleranci, k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- zařazuje metody dramatizace pro navozování a řešení různých nepříjemných životních situací, s nimiž se žáci setkávají
- učí se zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá hojně učení pomocí napodobování, působení vzorů a příkladů
- výběrem vhodných témat motivuje žáky k vnímání kulturního a přírodního dědictví
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou svého zdraví i zdraví svých blízkých

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dokončení každé práce v co nejvyšší kvalitě, zadává dlouhodobé úkoly, při nichž si musí žáci své činnosti organizovat a plánovat (projekty aj.)
- pomocí exkurzí podporuje provázanost výuky a praxe
- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s a živými přírodninami
- vede žáky k efektivnímu organizování vlastní práce z hlediska postupu a časového rozvrhu
- vede žáky k využívání získaných poznatků v praktickém životě
- vede žáky k bezpečnému používání pracovních nástrojů, nářadí a vybavení, klade důraz na hospodárnost

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět	Prvouka
Ročník:	1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME: Žák: - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	domov obec, místní krajina škola - okolí školy, bezpečná cesta, riziková místa a situace okolní krajina - místní oblast, region - služby a obchod okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary - světové strany	OSV - rozvoj schopností poznávání - poznávání lidí - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
LIDÉ KOLEM NÁS: Žák: - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům LIDÉ A ČAS: Žák: - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	rodina soužití lidí zaměstnání právo a spravedlnost chování lidí orientace v čase a časový řád - určování času - denní režim , - roční období památky, báje, mýty, pověsti - předměty denní potřeby - průběh lidského života	OSV - sociální rozvoj - mezilidské vztahy - komunikace

o uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	současnost a minulost v našem životě	
ROZMANITOST PŘÍRODY: Žák: - o pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - o roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - o provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ: Žák: - o uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - o rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - o chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - o reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	životní podmínky ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody rovnováha v přírodě rostliny, houby, živočichové nerosty a horniny, půda látky a jejich vlastnosti lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy - životní potřeby člověka - denní režim - pitný a pohybový režim osobní bezpečí - bezpečné chování krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru péče o zdraví, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - drobné úrazy a poranění - první pomoc při drobných poraněních dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	EV - základní podmínky života OSV - sebezpoznaní a sebepojetí

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět	Prvouka
Ročník:	2..

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME: Žák: ○ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ○ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	domov, škola - obec, místní krajina - okolí školy, bezpečná cesta, riziková místa a situace okolní krajina	OSV - rozvoj schopností poznávání - poznávání lidí - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
LIDÉ KOLEM NÁS: Žák: ○ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ○ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	rodina, soužití lidí zaměstnání, chování lidí právo a spravedlnost	OSV - sociální rozvoj - mezilidské vztahy - komunikace

LIDÉ A ČAS: Žák: - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí	orientace v čase a časový řád - určování času - denní režim - roční období - předměty denní potřeby - průběh lidského života - současnost a minulost v našem životě	OSV rozvoj schopností poznávání
ROZMANITOST PŘÍRODY: Žák: - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ: Žák: - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- životní podmínky - rostliny, houby, živočichové - látky a jejich vlastnosti lidské tělo - životní potřeby člověka - denní režim - pitný a pohybový režim osobní bezpečí - bezpečné chování - vhodná a nevhodná místa pro hru péče o zdraví - první pomoc při drobných poraněních dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích	EV - základní podmínky života OSV - sebepoznání a sebepojetí - poznávání lidí - řešení problémů - a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět	Prvouka
Ročník:	3..

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME: Žák: ○ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ○ začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) ○ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	domov - obec, místní krajina škola - okolí školy, bezpečná cesta riziková místa a situace okolní krajina - místní oblast, region - služby a obchod okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary - světové strany	OSV - rozvoj schopností poznávání - poznávání lidí - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
LIDÉ KOLEM NÁS: Žák: ○ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ○ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ○ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- rodina - soužití lidí - zaměstnání - právo a spravedlnost - chování lidí	OSV - sociální rozvoj - mezilidské vztahy - komunikace

LIDÉ A ČAS: Žák: - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	orientace v čase a časový řád - určování času - denní režim , - roční období památky, báje, mýty, pověsti - předměty denní potřeby - průběh lidského života současnost a minulost v našem životě	OSV - rozvoj schopností poznávání - poznávání lidí - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ROZMANITOST PŘÍRODY: Žák: - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	životní podmínky ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody rovnováha v přírodě rostliny, houby, živočichové nerosty a horniny, půda látky a jejich vlastnosti	EV - základní podmínky života OSV - sebepoznání a sebepojetí

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ: Žák: - o uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - o rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - o chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - o reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy - životní potřeby člověka - denní režim - pitný a pohybový režim péče o zdraví, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) osobní bezpečí- bezpečné chování - drobné úrazy a poranění - první pomoc při drobných poraněních	OSV - sebepoznání a sebepojetí OSV - poznávání lidí - řešení problémů - a rozhodovací dovednosti
---	--	--

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět	Přírodověda
Ročník:	4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY Žák: - objevuje a zjišťuje propojenost živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	voda a vzduch nerosty, horniny a půda rovnováha v přírodě životní podmínky rostliny, houby, živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody látky a jejich vlastnosti rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	EV - základní podmínky života - ekosystémy - vztah člověka k prostředí

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Žák: ○ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ○ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ○ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	péče o zdraví – denní režim, pohybový režim, - osobní, intimní a duševní hygiena situace hromadného ohrožení návykové látky a zdraví, – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií osobní bezpečí přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	OSV - sebezpoznání a sebezpojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena
---	---	---

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět	Přírodověda
Ročník:	5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY Žák: - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Vesmír a Země životní podmínky rovnováha v přírodě rostliny, houby, živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	EV - základní podmínky života - ekosystémy - vztah člověka k prostředí
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Žák: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	lidské tělo - osobní, intimní a duševní hygiena - péče o zdraví – denní režim, pohybový režim, pitný režim, zdravá strava	OSV - sebepoznání a sebepojetí

○ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ○ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ○ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ○ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ○ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku ○ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ○ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- vývoj jedince osobní bezpečí péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém situace hromadného ohrožení návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost - odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	- seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena
--	---	---

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět		
Vyučovací předmět	Vlastivěda		
Ročník:	4.		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	
MÍSTO, KDE ŽIJEME: Žák: - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pobytu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam LIDÉ KOLEM NÁS: Žák: - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	domov obec (město), místní krajina okolní krajina (místní oblast, region) – světové strany mapy obecně zeměpisné a tematické okolní krajina regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR naše vlast – domov, krajina, národ naše vlast – základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR rodina soužití lidí, principy demokracie chování lidí, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	VMEGS - jsme Evropané OSV - sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice VDO - občanská společnost a škola - občan, občanská společnost a stát	

○ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ○ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy ○ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) LIDÉ A ČAS: Žák: ○ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů ○ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ○ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ○ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ○ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	právo a spravedlnost, protiprávní jednání vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled událostí - letopočet kultura – podoby a projevy kultury báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení regionální památky státní svátky a významné dny	MV - multikulturalita MV - kulturní difference - princip sociálního smíru a solidarity - etnický původ EV - lidské aktivity a problémy živ. prostředí
---	--	---

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět		
Vyučovací předmět	Vlastivěda		
Ročník:	5.		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	
MÍSTO, KDE ŽIJEME: Žák: - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pobytu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky; - Evropy a polokoulí - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	domov – světové strany obec (město), místní krajina okolní krajina (místní oblast, region) – škola – okolí školy, bezpečná cesta mapy obecně zeměpisné a tematické Evropa a svět naše vlast – základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR	VMEGS - jsme Evropané - objevujeme Evropu a svět VMEGS – Evropa a svět nás zajímá VDO - formy participace občanů v polit. životě OSV - sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice	

LIDÉ KOLEM NÁS: Žák: - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy LIDÉ A ČAS: Žák: - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	soužití lidí, principy demokracie, chování lidí, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům právo a spravedlnost, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky základní globální problémy orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled událostí - letopočet kultura – podoby a projevy kultury báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj současnost a minulost v našem životě současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení	VDO - občanská společnost a škola - občan, občanská společnost a stát VMEGS - objevujeme Evropu a svět MV - multikulturalita MV - kulturní difference - princip sociálního smíru a solidarity - etnicý původ
--	--	--

4.6 Člověk a společnost

4.6.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis a Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvality, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

4.6.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

	2. stupeň – DĚJEPIS - včetně disponibilních hodin				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	2	2	2	2	
	2. stupeň – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ - včetně disponibilních hodin				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	1	1	1	1	

4.6.3 Výchové a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- vybírá vhodné učební metody a způsoby pro to, aby učení žáka bylo efektivní
- vede žáka k tomu, aby dokázal vyhledávat a třídit informace a dokázal se orientovat nejen v učebnici, ale také v dalších informačních zdrojích
- dosahuje efektivního učení pomocí map v atlasu, obrazového materiálu, schémat, videoprojekce
- vede žáka k samostatnému zpracování historických faktů
- seznamuje žáka s historickými prameny
- vede žáka ke správné interpretaci historických pramenů
- snaží se naučit žáka vnímat historické jevy a události v širších souvislostech
- podporuje žákovo samostudium

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáka tvořivému i kritickému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vede žáka k porovnávání společenských jevů a procesů u nás a v jiných zemích za pomoci vhodných příkladů
- využívá paralel mezi současností a minulostí a dává žákovi možnost řešit problémové otázky
- umožňuje využití informačních technologií (internet, výukové programy)
- v rámci projektové výuky umožní žákovi uplatnit tvořivost, fantazii a nápady

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- učí formulovat myšlenky žáka srozumitelně, věcně správně a logicky
- vede žáka k tomu, aby jeho vyjadřování bylo výstižné a věcně správné
- učí žáka porozumět textu a formulovat odpovědi na otázky
- vede řízenou diskusi k řešení problému
- učí žáka umět obhájit svůj názor na historickou událost, která toto umožňuje
- učí žáka dokázat vyjádřit názor, vysvětlit a obhájit své stanovisko

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- používá při vyučování skupinové vyučování
- vede žáka ke spolupráci ve skupině
- vede žáky řízenou diskusí k pochopení historických událostí
- diskutuje s žáky o aktuálních tématech

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- vede žáka k pochopení jednotlivých etap vývoje společnosti
- učí žáky posuzovat výhody i nevýhody hospodářských, společenských i náboženských systémů minulosti
- vede žáky k poznávání historie a památek regionu
- učí žáky poznávat významná období dějin našich zemí ve vztahu k evropským událostem
- rozvíjí zájem žáků o minulost svého národa a ostatních národů
- upevňuje v žákovi povědomí o příslušnosti k evropské kultuře

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k pravidelné práci s učebními pomůckami, které má k dispozici
- podporuje využití informačních technologií při učení
- vymezí pravidla práce a vede žáky k jejich dodržování

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vyučovací předmět	Dějepis
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK V DĚJINÁCH: Žák: - o uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků - o uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - o orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	význam zkoumání dějin historické prameny historický čas a prostor	
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI: Žák: - o charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - o objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - o uvede příklady archeologických kultur na našem území NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY: Žák: - o rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - o uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - o demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - o porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	období přisvojovacího hospodaření období výrobního hospodaření doba kamenná, bronzová, železná starověké civilizace a jejich kulturní odkaz významné historické památky starověku vývoj řecké a římské kultury antické Řecko a Řím	VMEGS - jsme Evropané VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vyučovací předmět	Dějepis
Ročník:	7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA: Žák: - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti - uvede příklady románské a gotické kultury	stěhování národů etnické rozdělení Evropy významné raně středověké říše západní a východní Evropy Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost	VMEGS - jsme Evropané
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY: Žák: - vymezení význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka - vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	husitství renesance, humanismus reformace zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a velmoci v 16.-17.století třicetiletá válka historie a státní zřízení v Nizozemí, Anglii, Francii a Rusku v 16.-18. století český stát v 18. století	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vyučovací předmět	Dějepis
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY: Žák: rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	baroko a rokoko klasicismus a osvícenství kulturní rozrůzněnost doby	
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI: Žák: - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	industrializace a její důsledky pro společnost; sociální problémy 18.-19. století vznik USA Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět národní hnutí velkých a malých národů utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervativní, liberální, demokratický, socialistický) konflikty mezi velmocemi kolonialismus a imperialismus	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS - jsme Evropané

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vyučovací předmět	Dějepis
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
MODERNÍ DOBA: Žák: - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí ROZDĚLENÝ A INTEGROVÁNÍ SE SVĚT: Žák: - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky druhá světová válka; holocaust politické, mocenské a ekonomické důsledky 2. světové války mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus) důsledky mezinárodně politické a hospodářské situace ve 20. a 30. letech pro Evropu a svět vznik Československa Československo v meziválečném období důsledky mezinárodně politické a hosp. situace ve 20. a 30. letech české země za 2. světové války domácí a zahraniční odboj Československo v poválečném období únor 1948, 50. léta vývoj Československa do r. 1989 revoluce 1989; vznik ČR studená válka a její politické, sociální a kulturní důsledky ekonomický a politický systém vybraných států východního a západního bloku v období studené války rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	MV - princip sociálního smíru a solidarity VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MV - etnický původ - princip sociálního smíru a solidarity OSV - sociální rozvoj – mezilidské vztahy

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vyučovací předmět	Výchova k občanství
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI: Žák: ○ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci ○ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu ○ zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje ○ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ○ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	rodina - domov - rok v jeho proměnách a slavnostech naše škola - společná pravidla a normy naše obec, region, kraj - důležité instituce zásady lidského soužití - výhody spolupráce lidí - činnosti lidí naše vlast - státní symboly - pojem vlasti a vlastenectví - ochrana kulturních památek - ochrana přírodních objektů a majetku	OSV - sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace VDO - občanská společnost a škola - občan, občanská společnost a stát EV - vztah člověka k prostředí MV - lidské vztahy - etnický původ

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vyučovací předmět	Výchova k občanství
Ročník:	7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI: Žák: - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ: Žák: - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	kulturní život - kulturní instituce - prostředky masové komunikace, masmédia - majetek, vlastnictví - formy vlastnictví - duševní vlastnictví - ochrana vlastnictví hospodaření s penězi - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	OSV - sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - fungování a vliv médií ve společnosti

- o na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - o vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - o uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - o na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - o rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - o rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost	
---	--	--

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vyučovací předmět	Výchova k občanství
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI: Žák: - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti ČLOVĚK JAKO JEDINEC: Žák: - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	lidská setkání - lidská solidarita - pomoc lidem v nouzi vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy - přátelství - mezilidská komunikace a její projevy zásady lidského soužití - morálka a mravnost problémy lidské nesnášenlivosti vnitřní svět člověka - sebepoznání, sebevědomí, sebehodnocení, sebekritika osobní rozvoj - vůle, volní jednání podobnost a odlišnost lidí - projevy chování - rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - životní cíle, aspirace, plánování života	OSV - osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznání a sebepojetí OSV - sociální rozvoj - komunikace MV - lidské vztahy - etnický původ - multikulturalita - princip sociálního smíru a solidarity OSV - morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vyučovací předmět	Výchova k občanství
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT: Žák: - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru - uplatňuje aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu - získává orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti - utváří vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí - orientuje se v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci	evropská integrace podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení -ochrana při mimořádných událostech -principy tržního hospodářství -hospodaření s penězi -rodinný rozpočet	VDO - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - jsme Evropané MV - fungování a vliv mediálního sdělení ve společnosti VMEGS -objevujeme Evropu a svět

4.7 Člověk a příroda

4.7.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

4.7.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

	2. stupeň – FYZIKA - včetně disponibilních hodin			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2
	2. stupeň – CHEMIE včetně disponibilních hodin			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	2	2
	2. stupeň – PŘÍRODOPIS - včetně disponibilních hodin			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2
	2. stupeň – ZEMĚPIS			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

4.7.3 Výchové a vzdělávací strategie

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky ke správnému používání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů a jejich propojování do složitějších celků
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání fyzikálních poznatků a dovedností v praxi

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade žákům problémové otázky (Proč? Čím se liší? Jak je to možné? Co mají podobné? Jak bys vysvětlil? Jak lze použít? Co si myslíš?) a tak vede žáky, aby je sami formulovali a diskutovali o nich
- zařazuje metody, při kterých žáci sami objevují, tvoří, řeší, vyslovují závěry (křížovky, kvízy, hádanky)
- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali
- upozorňuje žáky, že musí vytrvale hledat konečné řešení problému, činit uvážlivá rozhodnutí, jež je schopen obhájit, a tím sledovat vlastní pokrok

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- velmi často zařazuje metodu rozhovoru, diskuse, vybízí žáky, aby kladli k tématu otázky, aby o tématu diskutovali, přijímali názory ostatních
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu (partnerská výuka, skupinová práce) a k prezentaci závěrů, názorů, výsledků diskuse
- dbá na úroveň prezentace, na kultivovaný ústní a mluvený projev
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, vzájemně si pomáhají, povzbuzují se a oceňují (partnerská výuka, skupinová práce a kooperativní výuka)
- směřuje žáka ke schopnosti střídat role ve skupině, požádat o pomoc a radu, vysvětlit společných úkolů, ocenit kvalitnější postupy řešení svých spolužáků a chápat efektivnost spolupráce

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k dodržování smluvených pravidel
- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje u žáků zájem o fyziku a snahu zlepšovat své výsledky
- zapojuje žáky do diskuse na téma ekologie a životní prostředí

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dokončení každé práce v co nejvyšší kvalitě, zadává dlouhodobé úkoly, při nichž si musí žáci své činnosti organizovat a plánovat (projekty aj.)
- zařazováním vhodných situací ve výuce vede žáky k efektivnímu používání pomůcek a informačních a komunikačních technologií
- vlastním příkladem vede žáky k bezpečnému a účinnému používání vybavení učebny
- vede žáky k využívání získaných poznatků v praktickém

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Fyzika
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
LÁTKY A TĚLESA: Žák: - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - uveče konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE: Žák: - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difuze elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač tepelné účinky elektrického proudu	OSV - rozvoj schopností poznávání OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Fyzika
Ročník:	7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN: Žák: - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní POHYBY TĚLES: Žák: - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - změří velikost působící síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působící na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE Žák: - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Pascalův zákon Hydrostatický a atmosférický tlak Archimédův zákon pohyby těles výslednice dvou sil stejných a opačných směrů tlaková síla a tlak gravitační pole a gravitační síla třecí síla Newtonovy zákony rovnováha na páce a pevné kladce vlastnosti světla, zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce, zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle, zobrazení lomem tenkou čočkou, rozklad bílého světla hranolem.	OSV - rozvoj schopností poznávání OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Fyzika
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ENERGIE: Žák: - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů ZVUKOVÉ DĚJE: Žák: - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	formy energie - pohybová a polohová energie - vnitřní energie - elektrická energie a výkon - přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny elektrický náboj, elektrický odpor vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu.	OSV - rozvoj schopností poznávání OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Fyzika
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ENERGIE: Žák: - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- jaderná energie - ochrana lidí před radioaktivním zářením obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	OSV - rozvoj schopností poznávání OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE: Žák: - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - zapojí správně polovodičovou diodu VESMÍR: Žák: - ojasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	elektrické a magnetické pole elektrická a magnetická síla, stejnosměrný elektromotor, transformátor, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními. gravitační pole a gravitační síla sluneční soustava, její složení, měsíční fáze. Hvězdy - složení	EV -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka a prostředí

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Chemie
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE: Žák: - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost zásady bezpečné práce - ve školní pracovně i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	OSV - psychohygiena
SMĚSI: Žák: - rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY: Žák: - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	směsi - roztoky voda - výroba pitné vody vzduch - čistota vody, ovzduší - ozonová vrstva částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektrony prvky chemické sloučeniny	OSV -kreativita EV - základní podmínky života -ekosystémy -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka a prostředí

orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, periodická tabulka, protonové číslo - chemická vazba, názvosloví	
CHEMICKÉ REAKCE: Žák: - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu ANORGANICKÉ SLOUČENINY: Žák: - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	chemické reakce - chemické rovnice, látkové množství - klasifikace chemických reakcí chemické reakce - zákon zachování hmotnosti - faktory ovlivňující rychlost ch.r. chemie a elektřina oxidy - názvosloví, vlastnosti, použití - solí kyslíkaté a nekyslíkaté - oxidy, kyseliny, hydroxidy kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků	EV - základní podmínky života - ekosystémy - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka a prostředí

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Chemie
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ORGANICKÉ SLOUČENINY: Žák: - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů. - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	uhlovodíky paliva - ropa, uhlí, zemní plyn deriváty uhlovodíků přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí
CHEMIE A SPOLEČNOST: Žák: - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	chemický průmysl v ČR průmyslová hnojiva plasty a syntetická vlákna hořlaviny tepelně zpracovávané materiály detergenty a pesticidy, insekticidy léčiva a návykové látky průmyslová hnojiva	EV - základní podmínky života -ekosystémy -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka a prostředí

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Přírodopis
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA: Žák: - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY: Žák: - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody BIOLOGIE HUB Žák: - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - objasní funkci dvou organismů ve stélce - lišejníků	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně základní struktura života - orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné význam a zásady třídění organismů praktické metody poznávání přírody houby bez plodnic houby s plodnicemi - základní charakteristika - stavba, výskyt, význam houby – význam - zásady sběru - zásady konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky	OSV - hodnoty, postoje, praktická etika - kreativita EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka a prostředí

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Přírodopis
Ročník:	7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA: Žák: vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - rozmnožování - názory na vznik života	
BIOLOGIE ROSTLIN: Žák: - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin význam rostlin a jejich ochrana	EV - ekosystémy
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY: Žák: - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	praktické metody poznávání přírody	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka a prostředí

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Přírodopis
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA: Žák: - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam dědičnost a proměnlivost organismů viry a bakterie	EV -základní podmínky života -vztah člověka a prostředí
BIOLOGIE ČLOVĚKA Žák: - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY: Žák: - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	anatomie a fyziologie fylogeneze a ontogeneze člověka nemoci, úrazy a prevence příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka praktické metody poznávání přírody významní biologové a jejich objevy	OSV - sebepoznání a sebepojetí - psychohygiena OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Přírodopis
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
NEŽIVÁ PŘÍRODA: Žák: - o objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - o rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - o rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - o porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - o rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků - o uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi ZÁKLADY EKOLOGIE: Žák: - o uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - o rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - o vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - o uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Země – vznik a stavba Země, nerosty a horniny vnější a vnitřní geologické procesy půdy geologický vývoj a stavba území ČR vývoj zemské kůry a organismů na Zemi podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi organismy prostředí - vzájemné vztahy, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení - chráněná území	MEV -interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV - ekosystémy - vztah člověka k prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY: Žák: - o aplikuje praktické metody poznávání přírody - o dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	aplikuje praktické metody poznávání přírody významní biologové a jejich objevy	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Zeměpis
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE: Žák: ○ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ○ vyhledává potřebné informace a mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ: Žák: ○ zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy ○ prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů ○ rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu ○ porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost REGIONY SVĚTA: Žák: ○ určí geografickou polohu světadílů a oceánů ○ porovnává rozlohy světadílů a oceánů ○ dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy ○ provede regionalizaci, vytyčí podstatné znaky daného regionu, porovná jednotlivé regiony ○ vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států	glóbus a mapa Země jako vesmírné těleso krajinná sféra světadíly, oceány Afrika	VMEGS - objevujeme Evropu a svět OSV - sociální rozvoj – komunikace EV - ekosystémy VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vyučovací předmět	Zeměpis
Ročník	7.

[illegible]

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: Žák: ○ porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny ○ uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) ○ uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	krajina a životní prostředí	EV - základní podmínky života
--	-----------------------------	-------------------------------------

[illegible]

4.8 Umění a kultura

4.8.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

4.8.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

	1. stupeň – VÝTVARNÁ VÝCHOVA				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	2	2

	1. stupeň – HUDEBNÍ VÝCHOVA				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	1	1

	2. stupeň – VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	1	1
	2. stupeň – HUDEBNÍ VÝCHOVA			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

4.8.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- používá pozitivní motivaci pro vytváření trvalého zájmu o hudbu, nabízí žákům dostatek hudebně pohybových aktivit pro získání a rozvoj hudebně pohybových dovedností
- při pouštění ukázek klade důraz na pozorné vnímání a prožitek poslechových skladeb a písní
- správným příkladem vede k porozumění obecně používaným termínům v hudební oblasti a schopnosti s nimi zacházet

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problému

Učitel:

- podněcuje žáky k samostatné orientaci v notovém zápisu, k řešení hudebních hádanek a k ověřování jejich správnosti
- předkládá žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytuje dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
- cíleně zapojuje žáky do samostatného řešení hudebních projektů, a to ve všech fázích (plánování, příprava, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků), žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální schopnosti
- volí metody k rozvoji tvůrčího rozvoje a tvůrčích schopností

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- vybízí žáky k prezentaci hry na hudební nástroje ve škole a na veřejnosti a podporuje jejich vystoupení
- motivuje žáky k účasti na pěveckých přehlídkách
- vytváří podnětné situace proto, aby si žáci navzájem sdělovali své zážitky z hudební oblasti
- dbá na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňuje jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- posiluje sebedůvěru žáka v hudebním projevu
- společně s žáky vytváří pozitivní školní a třídní klima zařazováním hudebních chvil do výuky
- prostřednictvím návštěv výchovných koncertů a dalších kulturních představení zprostředkovává žákům různá umělecká díla a vede je ke slušnosti ve vystupování na veřejnosti
- vytváří příležitosti k veřejným vystoupením před spolužáky a rodiči, vede je k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- podporuje úctu ke kulturnímu dědictví naší země
- využívá každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- výběrem jazykově a obsahově hodnotných děl přibližuje žákům význam české kultury a její místo v evropské a světové kultuře
- motivuje žáky k mimoškolním aktivitám v hudební oblasti

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- upevňuje obecné zásady hlasové hygieny, kulturních a společenských hodnot
- vede žáky formou skupinové a individuální práce ke správnému používání jednoduchých hudebních nástrojů a zvládnutí základních pravidel pro grafický záznam hudby

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Vyučovací předmět	Hudební výchova
Ročník:	1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI: Žák: - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu intonace, vokální improvizace - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	OSV - kreativita - psychohygiena - komunikace
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: Žák: - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	hra na hudební nástroje rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOST: taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	MEV - práce v realizačním týmu OSV - rozvoj schopností a poznávání MKV - kulturní difference
Žák: - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	POSLECHOVÉ ČINNOSTI: kvality tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, pohyb melodie hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Vyučovací předmět	Hudební výchova
Ročník:	4. – 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI: Žák: - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. intonace, vokální improvizace - hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: hra na hudební nástroje rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace grafický záznam melodie	OSV - psychohygiena OSV - sebepoznání a sebepojetí OSV - kreativita MEV - práce a realizačním týmu
Žák: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	HUDEBNÉ POHYBOVÉ ČINNOSTI: taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	OSV - komunikace

Žák: ○ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ○ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI: kvality tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. hudební formy - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	
--	---	--

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Vyučovací předmět	Hudební výchova
Ročník:	6.– 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	VOKÁLNÍ ČINNOSTI: pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena intonace a vokální improvizace hudební rytmus	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
Žák: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: hra na hudební nástroje – nástrojová improvizace záznam hudby – noty, notační programy	MEV - tvorba mediálního sdělení
Žák: - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu Žák: - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické POSLECHOVÉ ČINNOSTI: orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - významné sémantické prvky užité ve skladbě hudební dílo a jeho autor interpretace znějící hudby	

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Vyučovací předmět	Hudební výchova
Ročník:	8.– 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	VOKÁLNÍ ČINNOSTI: pěvecký a mluvní projev orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti reflexe vokálního projevu	OSV – osobnostní rozvoj –sebepoznání a sebepojetí
Žák: orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: vyjadřování hudebních i nehmotných představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	MEV - tvorba mediálního sdělení
Žák: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace orientace v prostoru	
Žák: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	POSLECHOVÉ ČINNOSTI: hudební dílo a jeho autor hudební styly a žánry	MV - etnický původ, hudba etnik

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Vyučovací předmět	Výtvarná výchova
Ročník:	1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: Žák: - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: Žák: - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření proměny komunikačního obsahu	EV - základní podmínky života - vztah člověka k prostředí OSV - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj MKV - lidské vztahy MV - tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Vyučovací předmět	Výtvarná výchova
Ročník:	4.– 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: Žák: ○ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ○ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	OSV - osobnostní rozvoj - kreativita
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY: Žák: ○ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařské tvorbě; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model ○ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) ○ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: Žák: ○ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ○ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření proměny komunikačního obsahu	MV - lidské vztahy - etnický původ EV - vztah člověka k prostředí MEV - interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - stavba mediálních sdělení

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Vyučovací předmět	Výtvarná výchova
Ročník:	6.– 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: Žák: - vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	prvky vizuálně obrazného vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	OSV - sebepoznání a sebepojetí
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY: Žák: - vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních - rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	VMEGS - jsme Evropané
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: Žák: - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Vyučovací předmět	Výtvarná výchova
Ročník:	8.– 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: Žák: - vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba - výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	OSV - osobnostní rozvoj - kreativita OSV - morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika MV - kulturní difference
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY: Žák: - vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních - rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	VMEGS - jsme Evropané
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: Žák: - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - prezentace ve veřejném prostoru - mediální prezentace proměny komunikačního obsahu	MEV - fungování a vliv médií - práce v realizačním týmu

4.9 Člověk a zdraví

4.9.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví**. Vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem **Osobnostní a sociální výchova**. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení

žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

4.9.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

	1. stupeň – TĚLESNÁ VÝCHOVA				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	2	2
	2. stupeň – TĚLESNÁ VÝCHOVA				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	2	2	2	2	

	2. stupeň – VÝCHOVA KE ZDRAVÍ				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	1	0	0	1	

4.9.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- volí zajímavá témata pro zpracování referátů a tím motivuje žáky k vyhledávání, třídění a využívání informací z různých zdrojů (tištěných textů, jazykových příruček, encyklopedií a elektronických médií)
- zadáváním vhodných úkolů rozvíjí schopnost samostatné práce žáků
- učí žáky používat základní a vhodné termíny v rámci probíraného učiva
- vede žáky k pochopení vztahu mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade žákům problémové otázky (Proč? Čím se liší? Jak je to možné? Co mají podobné? Jak bys vysvětlil? Jak lze použít? Co si myslíš?) a tak vede žáky, aby je sami formulovali a diskutovali o nich
- zařazuje metody, při kterých žáci sami objevují, tvoří, řeší, vyslovují závěry (křížovky, kvízy, hádanky)
- upozorňuje žáky, že musí vytrvale hledat konečné řešení problému, činit uvážlivá rozhodnutí, jež je schopen obhájit, a tím sledovat vlastní pokrok
- vede žáky k vědomí odpovědnosti za svá rozhodnutí a činy
- pomáhá při vyhledávání a třídění informací k řešení problému

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje ve třídě atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- často zařazuje metodu rozhovoru, diskuse, vybízí žáky, aby kladli k tématu otázky, argumentovali, aby přijímali názory ostatních, vhodně na ně reagovali
- vede žáky k vyjádření a obhajobě svého názoru
- na příkladech vede žáky ke schopnosti umět vyhodnotit vliv médií, vliv vrstevníků a vlivy dalších sociálních skupin
- učí žáky prezentovat výsledky své práce
- důslednou kontrolou žákova projevu podporuje používání vhodné terminologie

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, vzájemně si pomáhají, povzbuzují se a oceňují (partnerská výuka, skupinová práce a kooperativní výuka)
- vede žáky k respektování svého okolí a toleranci.
- učí vnímat a okamžitě řešit problémy ve třídě i mezi jednotlivci, vytvářet modelové situace, hledat a zařazovat do výuky příklady ze života
- zařazuje metody dramatizace pro navozování a řešení různých nepříjemných životních situací, s nimiž se žáci setkávají
- pomocí situací ve světě učí žáky respektovat odlišnosti etnické, kulturní, národnostní a jiné

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá hojně učení pomocí napodobování, působení vzorů a příkladů
- vede žáka k odpovědnosti vůči sobě, rodině, škole, společnosti
- vede žáky k umění poskytnout pomoc v krizové situaci
- vede žáky k uvědomění si rizik spojených se zneužíváním návykových látek
- učí znát souvislosti mezi způsobem stravování, životním stylem a rozvojem civilizačních nemocí
- vede žáky k pochopení nutnosti ochrany vlastního zdraví a ochrany životního prostředí
- vychovává žáka jako svobodného občana, který je si vědom svých práv a povinností

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje dokončení každé práce v co nejvyšší kvalitě, zadávat dlouhodobé úkoly, při nichž si musí žáci své činnosti organizovat a plánovat (projekty aj.)
- pomocí exkurzí podporuje provázanost výuky a praxe

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět	Tělesná výchova
Ročník:	1.– 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - o spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - o uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - o uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy - o zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - o reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci Žák: - o zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - o spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ: význam pohybu pro zdraví - znalost zdraví prospěšných cvičení a vhodnost prostředí pro pohybovou činnost, hygiena při TV, zásady správného držení těla - prevence, pohybový režim, dechová cvičení - cvičení se švihadly zdravotní TV, - kompenzační a relaxační cvičení ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ: komunikace v TV - smluvené povely, signály, základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ: základy gymnastiky - akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem pohybové hry - s různým zaměřením - pohybová tvořivost, netradiční hry a aktivity, netradiční náčiní základy sportovních her - manipulace s míčem - průpravné hry - utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - turistika pobyt v přírodě	OSV - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj - psychohygiena - řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV - komunikace - mezilidské vztahy EV -vztah člověka k přírodě

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět	Tělesná výchova
Ročník:	4.– 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele - upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka Žák: - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ: význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků - délka a intenzita pohybu příprava organismu - příprava před pohybovou činností - uklidnění po zátěži - napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla zdravotní TV hygiena při TV bezpečnost při pohybových činnostech ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ: organizace při TV pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly komunikace v TV měření a posuzování pohybových dovedností zdroje informací o pohybových činnostech	OSV - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena

Žák: ○ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her ○ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ: průpravné úpoly základy atletiky základy gymnastiky základy sportovních her rytmické a kondiční formy cvičení pro děti plavání další pohybové činnosti - turistika a pobyt v přírodě pohybové hry - pohybová tvořivost	
--	--	--

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět	Tělesná výchova
Ročník:	6.– 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ: význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sp. - sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost - kondiční programy - manipulace se zatížením prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV a sportu - improvizované ošetření poranění a odsun raněného	OSV - osobnostní rozvoj - sebeorganizace - psychohygiena - kreativita
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie turistika a pobyt v přírodě přesun do terénu uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu, ochrana přírody další (i netradiční) pohybové činnosti	OSV - morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Žák: ○ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu ○ dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ○ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu ○ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora ○ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže ○ zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ: komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností smluvené povely, signály vzájemná spolupráce pravidla osvojených pohybových činností historie a současnost sportu významné soutěže významní sportovci olympismus – olympijská charta zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech organizace prostoru a pohybových činností nestandardní podmínky sportovní výstroj a výzbroj ošetření měření výkonů a posuzování pohybových dovedností měření, evidence, vyhodnocování	OSV - sociální rozvoj - komunikace - mezilidské vztahy
--	---	--

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět	Výchova ke zdraví
Ročník:	6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ: vztahy ve dvojici vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ: sebepoznání a sebepojetí – utváření vědomí vlastní identity, vztah k sobě samému seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, pomáhající a prosociální chování	OSV - poznávání lidí - mezilidské vztahy
Žák: - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí Žák: - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ: celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci výživa a zdraví-zásady zdravého stravování, pitný režim vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví-kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota ochrana před přenosnými chorobami-základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ: ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy-prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; základy první pomoci HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ: podpora zdraví a její formy-podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	MV - kulturní difference - lidské vztahy OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

○ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE: bezpečné chování a komunikace dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví- bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, postup v případě dopravní nehody	
○ uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE: ochrana člověka za mimořádných událostí-klasifikace mimořádných událostí, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, prevence vzniku mimořádných událostí	MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět	Výchova ke zdraví
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - o vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - o posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - o dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - o samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - o respektuje změny období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - o respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ: tělesná a duševní hygiena, denní režim-zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, pohybový režim RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE: stres a jeho vztah ke zdraví -kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy manipulativní reklama a informace-reklamní vlivy, působení sekt OSOBNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE: dětství, puberta, dospívání-tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví-zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ: ochrana před přenosnými chorobami	MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - fungování a vliv médií ve společnosti OSV - osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace OSV - psychohygiena

○ uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená s užíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledává odbornou pomoc sobě nebo druhým ○ vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE: auto-destruktivní závislosti-psychická onemocnění, rizikové chování, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita-šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ mezilidské vztahy, komunikace a kooperace-respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	
--	---	--

4.10 Člověk a svět práce

4.10.1 Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Příprava pokrmů, Svět práce*.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

4.10.2 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

	1. stupeň – ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	1	
	2. stupeň – ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE včetně disponibilních hodin				
Ročník	6.	7.	8.	9.	
Počet hodin	1	1	1	1	

4.10.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- svým příkladem vede žáky ke správnému používání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů
- učí žáky pracovním k bezpečnému používání pracovních nástrojů, návykům, zručnosti, samostatnosti, logickému myšlení, představivosti, odhadu
- využívá při vysvětlování pracovních postupů tištěné návody, tím učí žáky logickému myšlení a pochopení souvislostí
- pomáhá žákům nalézt souvislosti mezi získanými poznatky a využitím v praxi
- vede žáky k využívání vlastních zkušeností

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení úkolu, nacházení jejich shodných, podobných a odlišných znaků, využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení a nenechá se odradit případným nezdarem
- učí žáky samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení a logicky uvažovat
- nabádá žáky k ověření správnosti zvoleného pracovního postupu, při kterém vysleduje správnost užitého řešení
- propojuje názornou ukázkou s psaným pracovním postupem, aby vedl žáky k využití představivosti a samostatnosti při čtení psaného textu
- motivuje žáky k úkolům z praktického života

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými
- učí žáky obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názory jiných a vhodně na ně reagovat a přiměřenou formou je obhajovat
- podporuje přátelské vztahy v pracovních skupinách a vede děti ke spolupráci
- svým příkladem učí formulovat a vyjadřovat názory a myšlenky žáků v logickém sledu
- osobním přístupem vede žáky k tomu, aby porozuměli textů, výkresům, záznamům a obrazovým materiálům

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadáváním vhodných úkolů vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci v pracovní skupině, vytváření pravidel týmové práce a poskytnutí pomoci tehdy, když o ni spolužák požádá
- podporuje utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání a spolupráci žáků, učí žáky zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi nimi
- chápe potřebu žáka efektivně spolupracovat s druhými při řešení zadané práce
- učí žáky oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska a čerpat poučení z jejich praxe
- podporuje vytváření pozitivní představy žáka o sobě samém, podněcuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- respektuje individuální rozdíly, které mezi žáky existují
- pomocí vhodných ukázek vede žáky k třídění odpadů, ochraně životního prostředí, šetření vodou a energiemi
- učí žáky orientovat se v tradicích určitých národů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému používání pracovních nástrojů, nářadí a vybavení, klade důraz na hospodárnost, dodržování hygieny na cvičném pracovišti, ochranu životního prostředí
- nabádá žáky k bezpečnosti a ochraně svého zdraví i zdraví druhých
- předává své znalosti a zkušenosti z jednotlivých profesí pro lepší uplatnění žáků na trhu práce
- snaží se rozvíjet u žáků profesní zaměření a rozvíjí jejich podnikatelské myšlení
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci
- využívá informační prostředky k seznámení s novými technologiemi a postupy

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět	Člověk a svět práce
Ročník:	1.– 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM: Žák: - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	vlastnosti materiálu - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce	OSV - rozvoj schopností a poznávání - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI: Žák: - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi PĚSTITELSKÉ PRÁCE: Žák: - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	stavebnice - sestavování modelů práce s návodem - předloha, jednoduchý náčrtek základní podmínky pro pěstování rostlin - půda a její zpracování pěstování pokojových rostlin	OSV - kreativita EV - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí
PŘÍPRAVA POKRMŮ: Žák: - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování	OSV - kreativita - hodnoty, postoje, praktická etika

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět	Člověk a svět práce
Ročník:	4.– 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM: Žák: - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	vlastnosti materiálu jednoduché pracovní operace - postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití bezpečnost a hygiena práce	MV - multikulturalita - lidské vztahy
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI: Žák: - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu PĚSTITELSKÉ PRÁCE: Žák: - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	stavebnice - plošné, prostorové, konstrukční - sestavování modelů práce s návodem bezpečnost a hygiena práce pěstování rostlin ze semen - v místnosti, na zahradě pěstování pokojových rostlin materiál, nástroje a pomůcky rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - bezpečnost a hygiena práce	OSV - kreativita - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí

PŘÍPRAVA POKRMŮ: Žák: ○ orientuje se v základním vybavení kuchyně ○ připraví samostatně jednoduchý pokrm ○ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ○ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	základní vybavení kuchyně technika v kuchyni - historie a význam výběr, nákup a skladování potravy jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování udržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena práce	OSV - komunikace - kooperace a kompetence - kreativita
--	--	--

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět	Člověk a svět práce
Ročník:	6.– 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ: Žák: ○ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ○ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ○ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ○ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	kuchyně základní vybavení - udržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena provozu Potraviny, příprava pokrmů, úprava stolu a stolování, Organizace a bezpečnost práce. Řád školní kuchyně. Základní vybavení. Udržování pořádku a čistoty. Jednoduché prostírání. Obsluha a chování u stolu. Výběr, nákup a skladování potravin. Skupiny potravin. Potrava a její složky. Sestavování jídelníčku. Zelenina, ovoce, mléčné výrobky. Úprava pokrmů za studena. Slavnostní stolování v rodině. Základní způsoby tepelné úpravy – vaření. Základní způsoby tepelné úpravy - vaření, dušení, pečení, smažení, grilování. Základní postupy při přípravě pokrmů. Sestavování jídelníčku. Zdravá výživa Alternativní způsoby výživy. Výživa vybraných skupin obyvatelstva Pitný režim Nápoje – rozdělení Technologie přípravy pokrmů	OSV - osobnostní rozvoj - kreativita EV - základní podmínky života EV - lidské aktivity a problémy OSV1 Rozvoj Schopnosti poznávání OSV3 Seberegulace a sebeorganizace

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět	Člověk a svět práce
Ročník:	8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
SVĚT PRÁCE: Žák: - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trhu práce	trh práce - povolání lidí, charakter a druhy pracovních činností, volba profesní orientace - základní principy - sebepoznávání Finance, provoz a údržba domácnosti. Energie (voda, teplo, světlo). Rozpočet domácnosti : příjmy a výdaje, úspory. Hotovostní a bezhotovostní platební styk Údržba a úklid domácnosti Úklid bytu čistící pomůcky a prostředky Odpad a jeho likvidace (ekologie) Bezpečnost v domácnosti Elektrotechnika v domácnosti Nebezpečí úrazu elektrickým proudem – bezpečnost práce Užití elektrické energie Výroba a rozvod elektrické energie Elektrická instalace v budově (elektrická přípojka, elektroměr, elektrické obvody – světelné a zásuvkové, jističe) Elektrické spotřebiče v domácnosti funkce a užití návod a obsluha	OSV - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí OSV1: Rozvoj schopnosti poznávání EV2: Základní podmínky života EV3:Lidské aktivity a problémy životního prostředí

	bezpečnost a ekonomika provozu štítek na elektrickém spotřebiči Drobná domácí údržba – elektrikářské práce (výměna žárovky, bezpečná manipulace s prodlužovací šňůrou, údržba elektrických spotřebičů) Elektrotechnická stavebnice (Schéma elektrických obvodů v bytové instalaci, jednotlivé elektrické obvody v bytové instalaci – světelné, zásuvkové; montáž a demontáž uvedených obvodů) Volba profesní orientace : Základní principy Sebepoznávání : - osobní zájmy a životní cíle - tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti, Sebehodnocení Vlivy na volbu profesní orientace Zdroje informací pro volbu povolání (rodice, základní škola, PPP, úřad práce) Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb Možnosti vzdělávání : Význam vzdělání Možnosti školního vzdělání – česká vzdělávací soustava : Střední vzdělávání: střední vzdělání (U, OU) střední vzdělání s výučním listem (SOU) střední vzdělání s maturitou (G, SOŠ, konzervatoř) Nástavbové studium	EV4:Vztah člověka k prostředí OSV4: Psychohygiena OSV6: Poznávání lidí OSV7:Mezilidské vztahy OSV9:Kooperace a kompetice MV1:Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV1: Rozvoj schopnosti poznávání MV1:Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
--	---	--

	VOŠ VŠ (bakalářské, magisterské studium) Náplň učebních a studijních oborů Podmínky přijetí ke vzdělávání na střední škole Potřeba celoživotního vzdělávání (+ rekvalifikace)	OSV3:Seberegulace a sebeorganizace OSV4: Psychohygiena
--	---	--

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět	Člověk a svět práce
Ročník:	9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
SVĚT PRÁCE Žák - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	OSV1 Rozvoj schopnosti poznávání OSV2 Sebepoznání a sebepojetí OSV6 Poznávání lidí Sebepoznání a sebepojetí OSV4 Psychohygiena OSV7 Mezilidské vztahy OSV10 Řešení problémů MV2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

	Témata: Sebepoznání Rozhodování Akční plánování Vyhledávání a třídění informací Možnosti absolventa ZŠ Adaptace na životní změny Akční plánování Informační základna pro volbu povolání Orientace v důležitých profesních informacích Informace z ÚP Orientace v důležitých profesních informacích Možnosti a alternativy volby povolání Rovnost příležitostí na trhu práce Svět práce a dospělosti Aktivní politika zaměstnanosti a požadavky na trhu práce	MV1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV3 Seberegulace a sebeorganizace OSV9 Kooperace a kompetence VMEGS3 Jsme Evropané
--	--	---

5 Závěr

Je nesporné, že tvorba školního vzdělávacího programu a učebních osnov přináší učitelům velkou šanci, dává jim širokou možnost rozvinout vlastní individualitu, iniciativu a pedagogické umění. Vyvažování učebního plánu jednotlivých tříd, obměňování hodinových dotací, které musí odpovídat jak možnostem školy, tak potřebám žáků, bylo součástí široké diskuze všech vyučujících a ředitele školy. Uváživým rozhodováním jsme se snažili vyřešit optimální podobu nejen učebního plánu (UP), ale zároveň učebních osnov (UO). Věříme, že při správném pochopení zvolené strategie všemi učiteli je obsah UO rozumně náročný pro jednotlivé předměty a není snížena důležitost a splnitelnost očekávaných výstupů. Význam těchto učebních osnov je v tom, že pojmenovávají cíle, výstupy, výchovné a vzdělávací strategie. Učitel dosáhne stanovených cílů bude-li přesvědčen o jejich hodnotě a bude-li se s nimi ztotožňovat, bude-li mít upřímně rád své žáky se všemi jejich chybami, bude-li mít dostatek trpělivosti, houževnatosti a tolerance, bude-li mít dostatek sebeúcty. Všichni pevně věříme, že toto vše je v našich možnostech.

Upravené a doplněné učební osnovy schválil ředitel Mgr. Zdeněk Šmída _____

Kravaře 1. 9. 2013